

KIHNIÖN KUNNAN HANKINTAOHJEET

KIHNIÖN KUNTA Kunnanhallitus

KIHNIÖN KUNNAN HANKINTAOHJE

1. YLEISTÄ HANKINNOISTA	2
2. HANKINTAPROSESSI	3
3. MARKKINAKARTOITUS JA TIETOPYYNTÖ	3
4. HANKINTOJEN KYNNYSARVOT	3
5. HANKINNAN KOKONAISARVON LASKEMINEN	4
6. HANKINTAMENETTELYT	5
6.1 Pienhankinnat = tavarat ja palvelut alle kansallisen kynnysarvon	5
6.2 Hankintamenettelyt sekä kansallisissa että EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa	6
6.2.1 Avoin menettely	6
6.2.2 Rajoitettu menettely	6
6.2.3 Neuvottelumenettely	6
6.2.4 Kilpailullinen neuvottelumenettely	7
6.2.5 Puitejärjestely	7
6.2.6 Suorahankinta	8
6.2.7 Suorahankinta lisätilauksesta	9
6.2.8 Hankinnan vähäinen arvo	9
6.2.9 Innovaatiokumppanuus	10
6.2.10 Sähköinen huutokauppa	10
6.2.11 Suunnittelukilpailu	11
7. HANKINTAILMOITUKSEN TEKEMINEN	11
7.1 Kansallisen kynnysarvon ylittävät hankinnat (tavarat, palvelut, rakennusurakat)	12
7.2 EU-kynnysarvot ylittävät hankinnat (tavarat, palvelut, rakennusurakat)	12
7.3 Määräajat hankintailmoituksissa	12
7.3.1 EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko	13
7.3.2 EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko (Erityisalat)	13
7.4 Korjausilmoitus	14
8. TARJOUSPYYNTÖ	14
8.1 Hankinnan kohteelle ja tarjoajalle asetetut vaatimukset	15
8.1.1 Tarjoajan soveltuvuusehdot	15
8.1.2 Tekniset eritelmat	16
8.2 Tarjousten käsittely, hyväksyminen ja hylkääminen	16
8.2.1 Mitä tehdä jos ei tule yhtään tarjousta?	17
8.2.2 Mitä tehdä jos ei tule yhtään tarjouspyynnön ehdot täyttävää tarjousta?	17
8.3 Avauspöytäkirja	17
9. HANKINNAN KESKEYTTÄMINEN	17
10. HANKINTAPÄÄTÖS	17
11. MUUTOKSENHAKU, VASTINEEN ANTO, HANKINTAOIKAISUN KÄSITTELY	18
12. HANKINTASOPIMUS JA HANKINTAMENETTELYÄ KOSKEVA KERTOMUS	18
12.1 Hankintasopimuksen muuttaminen sopimuskauden aikana	20
12.2 Hankintasopimuksen irtisanominen erityistilanteissa	21

1. YLEISTÄ HANKINNOISTA

Tämän ohjeen tarkoituksena on ohjeistaa Kihniön kunnan taloudellisiin, tehokkaisiin ja laadukkaisiin sekä oikein suoritettuihin hankintoihin. Hankintaohje on toissijainen hankintalain ja -asetuksen määräyksiin nähden.

Julkisilla hankinnoilla tarkoitetaan sellaisia tavara-, palvelu- ja rakennusurakkahankintoja, joita valtio, kunnat ja kuntayhtymät, valtion liikelaitokset sekä muut hankintalainsäädännössä määritellyt hankintayksiköt tekevät oman organisaationsa ulkopuolelta. Käytännössä Kihniön kunnan kaikki hankinnat oman organisaation ulkopuolelta ovat julkisia hankintoja. Hankintoja ohjaa julkisista hankinnoista annettu lainsäädäntö: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) ja laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) ja edellisiin liittyvä oikeuskäytäntö. Tässä ohjeessa kiteytetään keskeinen hankintalainsäädäntö käytännön hankintaohjeeksi. Tarvittaessa on hyvä tutustua lisäksi hankintalainsäädäntöön sekä siihen liittyvään oikeuskäytäntöön. Lisäksi hankinnoissa tulee ottaa huomioon seuraava lainsäädäntö: Laki tilaajan selvitysvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006), laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) hallintolaki (434/2003), Hallintosääntö, Konserniohje ja Kuntalaki.

Hankinnoissa on noudatettava avoimuuden, tasapuolisuuden, syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatteita. Avoimuuden periaate edellyttää muun muassa, että hankinnoista ilmoitetaan riittävän laajasti. Se, että yritykset saavat riittävästi ja tasapuolisesti tietoja meneillään olevista tarjouskilpailuista, on tärkeää kilpailun toteutumiseksi. Tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaate edellyttää myös tarjoajien yhdenvertaista kohtelua hankinnan kaikissa vaiheissa ja erityisesti hankintapäätöksen tekemistä ennalta ilmoitettujen valintaperusteiden mukaisesti. Hankinnoissa on pyrittävä aina ostajan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Kestävän kehityksen periaatteet on huomioitava tarjousprosessin eri vaiheissa sekä suositaan sähköisiä menettelyjä. Hankinnoissa ja niihin liittyvissä alihankinnoissa otetaan huomioon kotimaisen tuotannon edistämistä ja paikkakunnan resurssien käyttöä koskevat näkökohdat, jollei laista muuta johdu.

Ison hankinnan läpivienti vie yleensä noin 3-6 kuukautta, joten hankinnan suunnittelu on hyvä aloittaa hyvissä ajoin. Kuntahankintojen sittemmin Hanselin puitesopimukset ovat yksi mahdollinen hankintakanava, jolloin hankintaa ei tarvitse erikseen kilpailuttaa, mikäli puitesopimukseen on liitytty. Puitejärjestelyyn liittyminen sekä muut mahdolliset yhteishankinnat ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Sidosyksiköltä voidaan hankkia kilpailuttamatta. Sidosyksiköllä tarkoitetaan hankintayksiköstä muodollisesti erillistä ja päätöksenteon kannalta itsenäistä yksikköä. Lisäksi edellytyksenä on, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa ja että yksikkö harjoittaa enintään viiden prosentin ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Sidosyksikössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa (ei siis muuta omistusta, esim. yksityistä).

Yhteishankintayksikkö on hankintayksikkö, joka hankkii omistajilleen tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita tai tekee näille em. tuotteita koskevia hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä. **Kihniön kunta on mukana yhteishankintasopimuksissa (tarkista ajantasainen tilanne esimieheltä /talousjohtajalta). Näiden sopimusten tuotteet ja palvelut hankitaan ko. sopimustoimittajalta.**

2. HANKINTAPROSESSI

Hankintaprosessi sisältää laajimmillaan seuraavat vaiheet (alleiviivattuja kohtia säätelee hankintalaki):

1. Hankinnan suunnittelu ja hankintaehdotus
2. Markkinakartoitus ja tietopyyntö (mahdollisuus avoimeen tilaisuuteen tai sähköiseen keskusteluun)
3. Tarjouspyynnön laatiminen (malli tarjouspyynnöstä) hankintamenettelyn valinta
4. Hankinnasta ilmoittaminen (www.hankintailmoitukset.fi)
5. Tarjousaika ja tarjousten vastaanottaminen
6. Tarjousten avaaminen
7. Tarjousten tarkastaminen ja vertailu
8. Hankintapäätöksen teko (malli hankintapäätöksestä)
9. Hankintapäätöksestä tiedottaminen ja mahdollinen odotusaika
10. Sopimuksen tekeminen
11. Sopimuksen seuranta

3. MARKKINAKARTOITUS JA TIETOPYYNTÖ

Ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintayksikkö voi tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten ja antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan. Markkinakartoituksessa hankintayksikkö voi käyttää erilaisia keinoja ja muotoja: se voi tehdä tietopyynnön (yleinen avoimuusilmoitus) internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi (HILMA), jossa se pyytää kyseisen alan toimittajia käymään vapaamuotoista dialogia sen kanssa hankinnan kohteesta ja sen määrittelystä. HILMAssa voidaan myös esittää kutsu tarkempaan tekniseen vuoropuheluun.

Hankintayksikkö voi myös itse selvittää markkinoilla olevia vaihtoehtoja. Hankintayksikkö voi edelleen kutsua toimittajia esittelemään tuottoiltaan hankintayksikölle. Markkinakartoitus ei siten ole yksipuolista, vaan markkinakartoituksen aikana tai sen osana hankintayksikkö voi antaa tietoa toimittajille hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan.

Markkinakartoituksessa hankintayksikkö voi käyttää riippumattomia asiantuntijoita, muita viranomaisia tai toimittajia. Ulkopuolisten tahojen neuvoja voidaan kyllä käyttää apuna hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, mutta neuvojen käyttäminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden vastaiseen menettelyyn.

4. HANKINTOJEN KYNNYSARVOT

Hankinnat jakautuvat kolmeen kategoriaan niiden arvon perusteella

1. Pienhankinnat
2. Kansallisen kynnsarvon ylittävät hankinnat ja
3. EU-kynnsarvon ylittävät hankinnat

Hankintojen ryhmäjako perustuu kulloinkin voimassa oleviin vahvistettuihin hankinnan kynnsarvoihin. Voimassaolevat kynnsarvot ovat liitteessä 1, johon ne päivitetään kynnsarvojen muuttuessa. Lakia julkisista hankinnoista on noudatettava kansallisissa sekä EU-kynnsarvon ylittävissä

hankinnoissa. EU-kynnysarvot ylittävien sosiaali- ja terveystalveluiden sekä muiden erityisalojen hankinnoissa tulee noudattaa hankintalain liitteen E ja erityisalojen hankintalain liitteen C mukaisia kynnysarvoja, jotka ovat liitteessä 1. Riippumatta hankinnan arvosta, on noudatettava tätä hankintaohjetta.

5. HANKINNAN KOKONAI SARVON LASKEMINEN

Hankinta kuuluu johonkin yllä mainitusta kategoriasta sen ennakoidun kokonaisarvon perusteella. Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Kokonaiskorvaukseen sisältyvät optiot (ts. lisähankintavaraukset) ja muut sopimuksen mahdolliset pidennysehdot. Hankinnan valmistelijan on selvitettävä hankinnan ennakoitu arvo.

Jos hankinta toteutetaan samanaikaisesti erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankintasopimuksen ennakoitua kokonaisarvoa laskettaessa. Jos osien yhteenlaskettu arvo on vähintään kansallisen kynnysarvon tai EU-kynnysarvon suuruinen, jokaisen osan hankinnassa on noudatettava kyseisen kynnysarvon ylittäviä hankintoja koskevia säännöksiä.

Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo lasketaan seuraavasti:

Määräaikainen sopimus	Toistaiseksi voimassa-oleva	Määräajoin uudistettava sopimus	Puitejärjestely	Yhteishankinta	Rakennusurakka	Leasing, vuokraus tai osamaksu
Sopimusajan arvo + lisähankintavaraukset (=optiot). Esim. 3 v sopimus + 2 v optiot = 5 vuoden perusteella kokonaisarvo	Ennakoitu kuukausiarvo kerrottuna 48 = 4 vuoden aikana tapahtuvat korvaukset	Edellisen vuoden tai sopimuskauden vastaavien hankintojen arvo + tulevan sopimuskauden muutokset	Puitejärjestelyn koko keston enimmäisarvo	Kaikkien hankintayksiköiden sopimuskokonaisuuksien arvo	Urakan arvo sekä sellaisten uraan toteuttamisessa tarpeellisten tavaroiden ennakoitu kokonaisarvo, jotka hankintayksikkö antaa urakoitsijan käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä rakennusurakan toteuttamiseksi.	1) määräaikaisen, enintään 12 kk voimassa olevan sopimuksen ennakoitua kokonaisarvoa tai yli 12 kk voimassa olevan sopimuksen kokonaisarvoa arvioitu jäännösarvo mukaan lukien; tai 2) toistaiseksi tai määrittelemättömän ajan voimassa olevan sopimuksen ennakoitua kuukausiarvoa kerrottuna 48:lla.

Hankintayksikkö voi kilpailuttaa hankinnan erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen. Hankintayksiköllä on harkintavaltaa siinä, miten se määrittelee eri osat sekä siinä, kuinka nopeaan osaan saman tarjoajan tarjous voi tulla valituksi. Kelnotekoinen pilkkominen kilpailuttamisen välttämiseksi on edelleen kielletty, mutta hankinta voidaan kilpailuttaa pienissäkin osissa.

Jos hankintayksikkö ei jaa hankintasopimusta osiin, sen on esitettävä jakamatta jättämisen syyt hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai hankintamenettelyä koskevassa erillisessä kertomuksessa. Syytä voisivat olla esimerkiksi se, että hankintayksikön näkemyksen mukaan jakaminen saattaisi rajoittaa kilpailua tai tehdä sopimuksen toteuttamisesta teknisesti liian vaikeaa tai liian kallista, tai se, että tarve koordinoida osien eri sopimuskumppaneita voisi vakavasti vaarantaa sopimuksen asianmukaisen toteuttamisen. Perusteena voisi edelleen olla hankinnan jakamisesta syntyvä eri osien yhteensopimattomuus tai sen riski.

6. HANKINTAMENETTELYT

Hankintamenettelyllä tarkoitetaan prosessia, jota noudatetaan hankinnan toteuttamisessa. Ensimmäisenä hankintamenettelynä käytetään avointa menettelyä tai rajoitettua menettelyä. Hankinnan toteutusta käynnistettäessä on valittava kulloiseenkin hankintaan soveltuva hankintamenettely.

6.1 Pienhankinnat = tavarat ja palvelut alle kansallisen kynnyksiarvon

Pienhankinnoilla tarkoitetaan kulloinkin vahvistetun kansallisen kynnyksiarvon (ilman arvonlisäveroa) alittavia tavaroiden ja palveluiden hankintoja. Ne eivät kuulu hankintalain piiriin. Pienhankinnoissa on olennaista selvittää hankinnan kohde ominaisuuksineen, sen perusteltu tarve ja hyöty sekä keskeiset kaupan ehdot. Kustannusten kohtuullisuus on selvitettävä riippumatta siitä tekeekö hankinnan varsinaisella kilpailutuksella, hintatiedustelulla tai markkinatuntemukseen perustuen. Mikäli riittäviä hintatietoja ei ole käytettävissä siten, että kustannusten kohtuullisuus olisi todennettävissä, hankinta on aina mahdollista kilpailuttaa julkaisemalla tarjouspyyntö kunnan sivuilla ja/tai lähettämällä se eri toimijoille. Pienhankintojen kilpailutuksesta ei ole ilmoitusvelvollisuutta HILMA-palvelussa.

Pienhankintoja tehtäessä on huomioitava hyvän hallinnon yleinen periaate, joka muun muassa takaa tarjoajille tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun. Hankintaa ei saa pilkkoa keinotekoisesti osiin, jotta välttyttäisiin kilpailutukselta. Hankinnan jakamisen osiin tulee perustua todellisiin taloudellisiin tai teknisiin seikkoihin, jotka hankintayksiköiden tulee pystyä näyttämään tarvittaessa toteen. Lähelläkohtana arvioinnissa on luontevan hankintakokonaisuuden määrittely. Pienhankinnoissa on huomioitava myös investointien aktiivointiraja 10 000 euroa. Kohdassa 6.2.6 on tarkemmin suorahankinnasta.

Pienhankinnan suorittaminen kilpailuttamalla (pääsääntö)		
Hankinta kilpailutetaan pääsääntöisesti pyytämällä tarjoukset vähintään 3 toimijalta esim. sähköpostilla tai kirjeitse. Hankinnasta voidaan myös julkaista tarjouspyyntö kaupungin Internet-sivuilla.	Tarjouspyyntö voi olla vapaamuotoisempi kuin niissä hankinnoissa, joissa on noudatettava hankintalakia. On kuitenkin varmistettava, että tarjouspyyntö on selkeä sekä toimitetaan saman sisältöisenä kaikille toimijoille.	Hankintapäätös laaditaan, kun hankinnan arvo ylittää 6000 euroa. Hankintapäätöksestä on käytävä ilmi riittävät perustelut valinnalle sekä sen liitteenä on oltava vertailutaulukko ja hankinta-olkaisuohje. Hankintapäätös liitteineen annetaan sähköisesti tiedoksi tarjonneille. Muissa tapauksissa tilaus (dokumentoidaan) riittää hankintapäätökseksi.
Hinnan kohtuullisuuden ja hankinnan järjestyksen varmistaminen ilman kilpailutusta (poikkeus)		
Perustellusta syystä tarjouskilpailua ei tarvitse järjestää, mutta hankinnan järjestyksen varmistaminen riittävällä tutustumisella vaihtoehtoihin sekä hintavertailulla. Hintavertailu voidaan tehdä yritysten tarjoaminen kanavien	Suorahankinta voidaan tehdä, kun 1. hankittavaa tavaraa tai palvelua koskeva puitesopimus on voimassa, 2. tiedetään varmuudella, että vain yksi tarjoaja pystyy toteuttamaan hankinnan, 3. hankinnalla on erityinen kiire (esimerkiksi huolto- tai korjaustyö)	Hankintapäätös laaditaan perusteluineen, kun hankinnan arvo ylittää 6 000 euroa. Muissa tapauksissa tilaus riittää hankintapäätökseksi. Hankintapäätöksen liitteeksi tulee aina hankinta-olkaisuohje. Perustelusta on käytävä

<p>kautta, esim. verkkokoupat, Internet, lehdet, mainokset jne. Hankintapäätöksestä on käytävä ilmi hintavertailu sekä perustellut valinnalle (esim. soveltuvuus tarpeeseen).</p>	<p>4. kun muusta syystä on ilmeistä, että kilpailutuksesta saatava hyöty on pienempi kuin kilpailutuksesta aiheutuvat kustannukset ja hinnan kohtuullisuus on varmistettu</p> <p>5. konsultointi- ym. erityisissä asiantuntijapalveluissa, kun kohta 4 täyttyy ja palveluntarjoaja on erityisen soveltuva (esim. referenssit, kokemusperäinen tuntemus, suositus) palvelun toteuttajaksi.</p>	<p>tävä ilmi hinnan kohtuullisuuden varmistaminen sekä perusteltava toimijan valinta.</p>
---	---	---

6.2 Hankintamenettelyt sekä kansallisissa että EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa

6.2.1 Avoin menettely

Avointa menettelyä käytetään, kun hankitaan selkeästi määrältään, laadultaan ja toiminnallisuudeltaan määriteltäviä tuotteita tai palveluita. Hankittavat tuotteet ja palvelut on määriteltävä käyttäen yhteistä kansainvälistä hankintasanastoa eli ns. CPV- koodeja. Avoimessa menettelyssä hankinnasta ilmoitetaan julkisesti HILMA-kanavalla, johon liitetään tarjouspyyntöasiakirjat ja lisäksi kaupungin Internet-sivulla. Avoimessa menettelyssä kaikilla halukkailla toimijoilla on mahdollisuus tehdä tarjous.

6.2.2 Rajoitettu menettely

Rajoitettu menettely on kaksivaiheinen hankintamenettely, jossa ei ole kuitenkaan neuvottelumahdollisuutta, mutta jossa voidaan rajata tarjoajien lukumäärää:

1. Hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen HILMA-kanavalla. Ilmoituksen perusteella toimittajat lähettävät hankintayksikölle pyynnön saada osallistua tarjouskilpailuun (osallistumishakemus). Osallistumishakemusten jättämistä varten hankintayksikön on hankintailmoituksessa ilmoitettava tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset ja, mikäli tarjoajien määrää halutaan rajoittaa edelleen, valittavien tarjoajien lukumäärä ja ehdokkaiden valintaperusteet.
2. Hankintayksikkö valitsee em. perustein tarjoajien joukosta ne, joille se lähettää tarjouspyynnön. Tarjouspyyntöä ei saa lähettää muille kuin osallistumishakemuksen jättäneille ja kelpoisuusehdot täyttävälle valituille tarjoajille.

Rajoitetussa menettelyssä ehdokkaita tulee kutsua vähintään viisi. Jos vähimmäisehdot täyttäviä ehdokkaita on vähemmän kuin hankintailmoituksessa on ilmoitettu menettelyyn kutsuttavan, voi menettelyä kuitenkin jatkaa kelpoisuusehdot täyttävien ehdokkaiden kanssa. Valinta toiselle kierrokselle on tehtävä ehdokkaiden soveltuvuutta koskevien vaatimusten perusteella. Rajoitettua menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun huomiota on kiinnitettävä ehdokkaiden soveltuvuuteen ja kun toimittajan valinta suoritetaan tarjousten kokonaistaloudellisuuden perusteella. Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella.

6.2.3 Neuvottelumenettely

Neuvottelumenettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö julkaisee hankinnasta hankintailmoituksen, johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Menettelyyn sisältyy neuvottelumahdollisuus. Menettelyyn on kutsuttava vähintään kolme tarjoajaa, jos soveltuvia ehdokkaita on riittävästi. Neuvottelujen tarkoituksena on parhaan tarjouksen valinta. Hankintayksikkö neuvottelee tarjoajien kanssa mukauttaakseen tarjoukset hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä esitettyihin vaatimuksiin ja hankintasopimuksen ehtoihin. Neuvotteluja voidaan käydä myös vaiheittain siten, että mukana olevien tarjousten määrää vähennetään käyttämällä tarjousten

valintaperusteita. Vaiheittaisuudesta on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä etukäteen. Neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta. Neuvottelumenettely soveltuu käyttöön, kun hankinnan kohdetta ei kyetä tarkasti rajaamaan ja/tai toivotaan vaihtoehtoisia ratkaisuja. Neuvottelumenettelyn käyttö ohjataan hallintopalveluista.

6.2.4 Kilpailullinen neuvottelumenettely

Hankintayksikkö neuvottelee menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa löytääkseen yhden tai usean ratkaisun, joka vastaa sen tarpeita ja jonka ratkaisun perusteella menettelyyn valittuja ehdokkaita pyydetään tekemään tarjouksensa. Kilpailullisesta neuvottelumenettelystä julkaistaan ilmoitus, johon toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Kilpailullista neuvottelumenettelyä voidaan käyttää erityisen monimutkaisessa hankinnassa, jossa hankintayksikkö ei pysty objektiivisesti ennakoita määrittelemään hankinnan oikeudellisia, rahoituksellisia tai taloudellisia ehtoja ja yksityiskohtia taikka teknisiä keinoja tarpeidensa tai tavoitteidensa toteuttamiseksi (resurssiongelma ei ole riittävä peruste). Kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttökohteita ovat esimerkiksi suuret liikenneinfrastruktuurihankkeet, korkean teknologian hankkeet, hankinnat, joissa innovatiivisten ratkaisujen huomioiminen voi olla erityisen tarkoituksenmukaista sekä hankkeet, joissa parhaan rahoituskeinon tai riskinjakomallin valintaa ei ole tarkoituksenmukaista tehdä ennakoita. Lisäksi edellytyksenä on, että tarjouksen valintaperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta. Kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttö ohjataan hallintopalveluista.

6.2.5 Puitejärjestely

Puitejärjestely voidaan kilpailuttaa millä tahansa yllä olevista menettelyistä. Puitejärjestelyllä tarkoitetaan kilpailutusta, johon otetaan mukaan yksi tai useampi toimija, jolta hankintoja voidaan tehdä sopimuskauden aikana joko ennalta sovituin ehdoin tai minikilpailutuksella sopimuskauden aikana. Puitejärjestely on ikään kuin avoin kumppanuus, jossa ei välttämättä sitouduta tarkkaan ostomäärään eikä hintaan. Puitejärjestely on hyvä silloin kun ei tiedetä etukäteen tarkkoja hankintamääriä, tuotteita on eri variaatioin tai hinnat kehittyvät jatkuvasti. Puitejärjestely voi pääsääntöisesti olla voimassa enintään neljä vuotta.

Valitaan puitejärjestelyyn yksi toimittaja	Yhden toimittajan kanssa tehtyyn puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat voidaan tehdä ilman kilpailuttamista puitejärjestelyn ajan, jos puitejärjestelyn ehdot on vahvistettu järjestelyssä. Hinnan osalta vähintään hinnan muodostamista koskevan säännön tulee olla sitova.
Valitaan useita toimittajia; ehdoista sovittu	Useamman toimittajan (vähintään kolmen) kanssa tehtyyn puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat voidaan tehdä ilman kilpailuttamista, jos kaikki puitejärjestelyn ehdot on vahvistettu järjestelyssä (esim. mitä hankitaan keneltäkin toimittajalta tai missä järjestyksessä heiltä hankitaan, ns. ensisijajärjestys). Ehtojen tulee olla osapuolia sitovia. Hinnan osalta vähintään hinnan muodostamista koskevan säännön tulisi olla sitova.
Valitaan useita toimittajia; ehdoista ei ole sovittu	Jos puitejärjestelyyn on valittu useita toimijoita, mutta heidän järjestystään ei ole ennalta määritetty eikä hintoja sovittu, tehdään minikilpailutus (ts. tarjouspyyntö/hintakisa) puitejärjestelyyn valittujen kesken. Esim. kilpailutetaan avoimella menettelyllä tietyin ehdoin kolme urheilukauppaa puitejärjestelyyn 4 vuoden ajaksi. Halutaan hankkia kuntosalilaitteet, jolloin näiltä kolmelta pyydetään tarjoukset tai vaihtoehtoisesti pelkkä hinta ja hankinta tehdään tarjouspyynnön mukaan halvimmalta tai kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneeltä.

Puitejärjestelyn sisällä tehtävistä hankinnoista ei tarvitse julkaista hankintailmoitusta eikä muutoksenhaku käynnisty mikäli ehdot on sovittu etukäteen tai puitejärjestelyssä on vain yksi toimittaja. Mikäli tehdään minikilpailutus, laaditaan tarjousten vertailu sekä hankintapäätös. Hankintapäätökseen liitetään hankintaohje.

6.2.6 Suorahankinta

Suorahankinta on aina poikkeus ja sen käyttö on perusteltava hankintapäätöksessä. Suorahankinnassa hankintayksikkö julkaisematta hankintailmoitusta valitsee yhden tai usean toimittajan, joiden kanssa neuvottelee sopimuksen ehdoista ilman kilpailutusta.

Suorahankinta on mahdollinen vain, jos:

Ei ole saatu osallistumishakemuksia tai tarjouksia	Kilpailutuksessa ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta. Voi aloittaa neuvottelun ja tehdä hankinnan valitsemaltaan toimijalta. Hankintapäätökseltä on käytävä ilmi, että hankinta on aloitettu kilpailuttamalla.
Vain yksi toimittaja	Teknisestä, taiteellisesta tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan. Esimerkiksi poikkeuksellinen uusi tekninen ratkaisu tai hankinnan kohteen edellyttämä tietty käsityötaito, jota hankinnan toteuttaminen edellyttää. Lisäedellytyksenä on, että järjeviä vaihtoehtoisia tai korvaavia ratkaisuja ei ole eikä kilpailun puuttuminen johdu hankinnan ehtojen keinotekoisesta kaventamisesta. Yksinoikeuden suojaamisen vuoksi suorahankinta on mahdollinen esimerkiksi silloin, kun hankintailmoituksen julkaiseminen saattaisi paljastaa mahdollisen toimittajan liikesalaisuuden tai muun vastaavan tiedon, jonka paljastuminen aiheuttaisi toimittajalle taloudellista vahinkoa.
Äärimmäinen kiire	Sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi. Kiireen tulee johtua hankintayksikön ulkopuolisista syistä, joten hankintayksiköstä itsestään johtuva syy ei voi olla peruste suorahankinnan tekemiselle. Kiire voisi olla kyseessä esimerkiksi äkillisen luonnonilmiön tai onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa tai ennalta arvaamattoman toiminnolle kriittisen laitteen rikkoutumisessa.
Taideteos tai taiteellinen esitys	Hankinnan tarkoituksena on ainutkertaisen taideteoksen tai taiteellisen esityksen luominen tai hankkiminen.
Tutkimus, tuotekehittely tai tieteellinen tarkoituks	Hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarantoimittajan valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi.
Raaka-ainemarkkinoilla noteerat	Hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita. Esimerkiksi polttoainemateriaalien hankkiminen raaka-ainepörssistä.
Realisointitilanteet	Tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesähoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, konkurssin tai vastaavan menettelyn seurauksena. Kysymykseen voi tulla esimerkiksi konkurssipesän realisointitilanteet talkka liiketoiminnan päättymisen johdosta tapahtuva tavaroiden myynti markkinahintoja alempana tai

Hankinta suunnittelukilpailun voittajalta	Kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin.
Yksittäistapauksittain sosiaali-, terveys- tai koulutuspalvelussa	Kansallisessa hankinnassa sosiaali-, terveys tai koulutuspalvelujen hankinta yksittäistapauksessa, jos tarjouskilpailun järjestäminen, neuvottelumenettelyn käyttö tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi. Mahdollista vain yksittäistapauksissa, jotta jokaisen potilaan tai asiakkaan osalta menettelyn käyttöedellytys tulisi harkita ja perustella erikseen. Esimerkiksi vanhuksen, vaikeasti sairaan tai kehitysvammaisen henkilön asumispalvelut voisivat jatkua ennallaan.

6.2.7 Suorahankinta lisätilauksesta

Alkaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen	Suorahankinta lisätilauksena on mahdollinen tavarahankinnassa, joka tehdään alkuperäisen toimittajan kanssa, jos lisätilauksen tarkoituksena on alkaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen. Edellytyksenä on, että toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa. Tekniseen yhteensopimattomuuteen liittyviä perusteita suorahankinnan tekemiselle on tulkittava tiukasti.
Palvelun tai urakan toteuttamiselle välttämättömäksi osoittautunut lisäurakka tai palvelu	Suorahankinta on myös mahdollinen kun kyseessä on alkuperäiseen hankintasopimukseen sisällymätön lisäpalvelu tai lisäurakka, joka hankitaan alkuperäiseltä toimittajalta ja joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi alkuperäisen urakan tai palveluhankinnan suorittamiselle eikä sitä voida teknisistä tai taloudellisista syistä erottaa pääsopimuksesta ilman huomattavaa haittaa. Lisäksi edellytyksenä on, että lisäpalvelujen tai lisäurakoiden kokonaisarvo on enintään 50 prosenttia alkuperäisen hankinnan arvosta.
Lisähankintavarauksen (ns. optio) käyttö	Kun alkuperäisessä hankintaa koskevassa tarjouskilpailussa on maininta lisähankintavarauksesta, sen voi lunastaa suorahankintana. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta ja että lisäpalvelun tai uuden rakennusurakan ennakoitu arvo on otettu huomioon laskettaessa alkuperäisen sopimuksen kokonaisarvoa. Päätös optiion käytöstä pitää tehdä 3 vuoden aikana. Lisähankintavarauksesta pitää olla maininta hankintapäätöksellä ja sen käytöstä on tehtävä erillinen päätös.

6.2.8 Hankinnan vähäinen arvo

Vähäisenä hankintana pidetään tavaroiden ja palveluiden osalta alle 6 000 euron arvoa ja rakennusurakoiden osalta alle 20 000 euroa. Tämä on Kihniön kunnan oma raja. Suorahankinta on mahdollinen hankinnan vähäisyyden perusteella.

Rakennusurakan kilpailuttamistarve on arvioitava tapauskohtaisesti myös alle 20 000 euron rakennusurakoissa.

Hintatasoa on selvitettävä myös vähäisten hankintojen osalta. Hintatiedot on dokumentoitava. Vähäisistä hankinnoista voidaan tehdä hankintapäätös. Hankintapäätökset julkaistaan kunnan www.sivulla.

Hankinta- tai palvelusopimus on pääsääntöisesti tehtävä.

Toimintamalleja vähäisten hankintojen osalta:

1. yksinkertaisimmillaan pyydetään 2-3:lta tarjoajalta vastauksia hinta tiedusteluun tuote-, hinta ja saatavuustietoja varten esim. sähköpostilla tai puhelimitse.
2. pyydetään 2-3:lta tarjoajalta tarjouksia tuote-, hinta ja saatavuustietoja varten esimerkiksi sähköpostilla tai puhelimitse;
3. tehdään normaali kilpailutus kevyellä ja joustavalla menettelyllä vähintään 3:lta tarjoajalta. Lyhyt tarjouspyyntö esim. sähköpostilla, sopiva tarjousaika, yksinkertainen valintaperuste, tarjouksen antotapa
4. tehdään hankinta suoraan tietyltä toimittajalta hankintalain periaatteita noudattaen.

6.2.9 Innovaatiokumppanuus

Innovaatiokumppanuus on tarkoitettu innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ja kehittämiseen. Innovaatiokumppanuudessa hankintayksikkö julkaisee hankintailmoituksen, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Hankintayksikkö voi valita innovaatiokumppanuuden, jos hankintayksikön tarvetta ei voida täyttää hankkimalla markkinoilla jo saatavilla olevia tavanomaisia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita. Innovaatiokumppanuudessa hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa.

Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita. Ehdokkaiden valinnassa on arvioitava ehdokkaiden valmiuksia tutkimukseen ja kehittämiseen sekä innovatiivisten ratkaisujen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia. Ehdokkaita on kutsuttava neuvotteluihin hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä todellisen kilpailun varmistamiseksi. Innovaatiokumppanuudessa ehdokkaita on kutsuttava vähintään kolme, jollei soveltuvia ehdokkaita ole vähemmän. Jos soveltuvia ehdokkaita on vähemmän kuin kolme, hankintayksikkö voi jatkaa menettelyä pyytämällä kaikki soveltuvuusvaatimukset täyttävät ehdokkaat esittämään alustavan tarjouksen.

6.2.10 Sähköinen huutokauppa

Sähköisellä huutokaupalla tarkoitetaan toistuvaa menettelyä, jonka kuluessa tarjoajat esittävät hankintayksikölle uusia alennettuja hintoja tai tarjouksen sisältämiä tekijöitä koskevia uusia arvoja.

Sähköinen huutokauppa on osa hankintamenettelyä, mutta ei kuitenkaan itsenäinen hankintamenettely. Sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää kilpailuttamisen viimeisessä vaiheessa avoimessa, rajoitetussa ja neuvottelumenettelyssä sekä kun puitejärjestelyyn valitut toimittajat kilpailutetaan uudelleen. Lisäksi sähköistä huutokauppaa voidaan käyttää dynaamisen hankintajärjestelmän puitteissa tehtävän hankinnan kilpailuttamisen yhteydessä. Sähköistä huutokauppaa ei kuitenkaan voida käyttää kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä. Sähköisen huutokaupan käyttömahdollisuudet arvioidaan tapauskohtaisesti.

6.2.11 Suunnittelukilpailu

Suunnittelukilpailun osallistujien määrää voidaan rajoittaa noudattamalla ennalta ilmoitettuja perusteita. Suunnittelukilpailuun on kuitenkin aina kutsuttava riittävä määrä osallistujia todellisen kilpailun varmistamiseksi. Suunnittelukilpailuun osallistumista ei saa rajoittaa alueellisella perusteella tai sillä perusteella, että osallistujien on oltava joko luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä.

Suunnittelukilpailun voittajan tai voittajien kanssa voidaan tehdä palveluhankintasopimus 40 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaisesti. Suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa on oltava tieto tällaisen palveluhankintasopimuksen tekemisestä. Suunnittelukilpailussa on oltava tuomaristo, jonka jäsenten on oltava kilpailuun osallistuvista riippumattomia luonnollisia henkilöitä. Jos suunnittelukilpailuun osallistuvilta vaaditaan tiettyä ammatillista pätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomariston on oltava päätöksissään tai lausunnoissaan riippumaton. Osallistujien ehdotuksia on arvioitava nimettömästi ja yksinomaan suunnittelukilpailua koskevassa ilmoituksessa esitetyillä perusteilla. Nimettömyyden suojaa on noudatettava siihen saakka, kunnes tuomaristo on antanut lopullisen lausuntonsa tai päätöksensä. Osallistujia voidaan tarvittaessa pyytää vastaamaan tuomariston pöytäkirjaan merkitsemiin kysymyksiin suunnitelmiin liittyvien näkökohtien selventämiseksi. Tuomariston ja osallistujien välisestä viestinnästä on laadittava yksityiskohtainen pöytäkirja. Tuomariston on tehtävä suunnitelmien arvioinnista lisäksi kaikkien jäsenten allekirjoittama pöytäkirja, johon tulee sisältyä suunnitelmien paremmuusjärjestys ja ansiot, tuomariston huomautukset sekä mahdolliset selventämistä vaativat seikat.

6.2.12 Hankinta leasingrahoituksella

Kihniön kunnalla on leasingsopimus (laiterahoitus), jonka kautta tuotteita voidaan hankkia osarahoituksella. Käytettävät rahoitusajat ovat 24-60 kk. Tilauksen yhteydessä laskutus ohjataan rahoitusyhtiölle, jonka kanssa kunnalla on sopimus. Ennen leasingrahoituksen kautta hankintaa, tulee tuotteille määritellä sen elinkaaren mukainen vuokra-aika.

Leasingrahoituksella hankitaan atk-laitteet; kannettavat tietokoneet, pöytätyöasemat, tabletit, monitoimilaitteet, mikällä hankinnan arvo ylittää 300 €.

Leasingrahoitukseen liittyy myös sopimuskauden aikainen vuokravastuu sopimuskaudeksi, joka tulee kattaa talousarvion määrärahalta.

7. HANKINTAILMOITUKSEN TEKEMINEN

Kalkista kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on tehtävä hankintailmoitus HILMA-palvelussa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Hankintailmoitus Hilma-kanavalle tehdään omlen käyttäjätunusten kautta. Hankintailmoituksen pohja valitaan hankinnan arvon mukaisesti. Saman päivän aikana pyritään julkaisemaan klo 11.30 mennessä saapuneet kansalliset ilmoitukset, EU-ilmoitukset 48 tunnin kuluessa. Hilma-palvelussa kannattaa valita, että ilmoituksen julkaisusta tulee sähköpostiin ilmoitus. Kun ilmoitus on julkaistu, voi siitä lähettää tiedon halutuille toimijoille.

Ilmoituksessa on tärkeää tehdä ilmoitus oikealla CPV-koodilla (EU:n yhteinen koodisto), joka luokittelee hankinnan. Virheellinen CPV-koodi tai väärä hankintailmoitus voi johtaa valitukseen ja/tai sanktioihin ilmoitusvirheen vuoksi. Ilmoituksesta täytetään vain pakolliset kohdat (tähdellä merkit-

tyt). Tämä siksi, että mikäli hankintailmoitus ja tarjouspyyntö ovat keskenään ristiriidassa, hankintailmoitus on määräävä. Jos hankintailmoituksessa on korjattavaa, se palautetaan HILMA-palvelusta korjausta varten ilmoituksen tekijälle.

Hankintailmoituksessa ilmoitetaan hyväksytäänkö osatarjoukset. Jos tarjouksia saa antaa osista, on syytä ilmoittaa, millä perusteilla eri osien tarjoajat valitaan.

7.1 Kansallisen kynnyksarvon ylittävät hankinnat (tavarat, palvelut, rakennusurakat)

Kansallisen kynnyksarvon ylittävissä hankinnoissa hankintailmoitus on aina julkaistava HILMA-palvelussa sekä kunnan nettisivuilla. Ilmoituksessa on oltava sähköisesti saatavilla suoraan tarjouspyyntö liiteasiakirjoineen. Kansallisen kynnyksarvon ylittävälle hankinnalle on olemassa vain yksi hankintailmoitus. Tarjousaikaa ei ole laissa säädelty, mutta riittävä tarjousaika on 14 vrk.

7.2 EU-kynnyksarvot ylittävät hankinnat (tavarat, palvelut, rakennusurakat)

Hankintailmoitus on aina julkaistava HILMA-palvelussa (hankintailmoitukset.fi), josta se julkaistaan EU:n laajuisesti Euroopan virallisen lehden TED-palvelussa (ted.europa.eu) sekä lisäksi kaupungin nettisivuilla. Ilmoitusta ei saa julkaista kunnan sivuilla tai muualla ennen kuin se on julkaistu HILMA- ja TED-palveluissa (sähköpostiin tulee ilmoitus, jos ilmoitukset on valittu käyttöön). Ilmoituksesta on oltava sähköisesti saatavilla suoraan tarjouspyyntö liiteasiakirjoineen tai internet-sivuosoite, josta tarjouspyyntö on sähköisesti saatavilla.

EU-kynnyksarvon ylittävälle hankinnalle on palvelussa useita eri ilmoituksia. Mikäli kyseessä on tavara- tai palveluhankinta eikä se ole sosiaalipalvelu tai muu erityispalvelu, ilmoitus tehdään hankintailmoituksella. Mikäli kysymys on erityisalan hankinnasta tai sosiaalipalvelun tai muun erityispalvelun hankinnasta käytetään niille varattua hankintailmoitusta.

Ennakkoilmoitus lyhentää tarjousaikaa ja on muutenkin järkevä, mikäli kyseessä on arvoltaan iso tai teknisesti vaativa hankinta. Näin markkinat voivat valmistautua ennalta tulevaan tarjouspyyntöön. EU-hankinnasta on tehtävä jälki-ilmoitus tehdyn hankintasopimuksen tai hankinnan keskeyttämisen jälkeen.

EU-kynnyksarvot ylittävissä hankinnassa on käytettävä Euroopan yhteistä hankinta-asiakirjaa ESDP-lomaketta. Se on vakiomuotoinen asiakirja, jolla tarjoajat vakuuttavat, että niitä ei rasita poissulkeemisperuste ja että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset. Asiakirja toimii osoituksena soveltuvuusvaatimusten täytymisestä koko Euroopan unionin ja ETA-maiden alueella. Lomake perustuu komission tammikuussa 2016 antamaan suoraan sovellettavaan asetukseen. Asetus on tullut voimaan 18.4.2016. Asiakirja tulee laatia sähköisesti. Palvelu löytyy verkko-osoitteesta: <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd/>.

7.3 Määräajat hankintailmoituksissa

EU- kynnyksarvot ylittävien hankintojen osalta tarjousten jättämisen vähimmäisaika on säädetty hankintalaissa. Muissa hankinnoissa tarjouksen tekemiseen on varattava riittävä aika, jonka pituus määräytyy hankkeen luonteen mukaisesti. Mikäli tarjousten tekemiseksi on tilaajasta johtuvasta syystä (esim. virhe tai puute tarjouspyyntöasiakirjoissa) aiheellista myöntää lisää aikaa, siitä on ajoissa ilmoitettava kaikille, joilta tarjous on pyydetty. Näiden vaatimusten lisäksi tarjouksen jättämiselle on asetettava määräaika päivämäärän ja kellonajan tarkkuudella.

Kansalliselle hankintailmoitukselle (kaikissa hankintamenettelyissä) on kohtuullista antaa 14 vrk tarjousaika, joka voi olla hankinnan luonteen mukaan lyhyempi tai pidempi.

Ennakoilmoitus tehdään vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen julkaistavaksi toimittamista

Jälki-ilmoitus tehdään hankintasopimuksen jälkeen. Jälki-ilmoitus on toimitettava julkaistavaksi viimeistään 30 päivän kuluessa (poikkeuksena käyttöoikeussopimukset 48 päivän kuluessa) hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemisestä. Jälki-ilmoituksessa on viitattava aiemmin julkaistun ilmoituksen numeroon. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös hankintoja, joista on julkaistu pelkästään ennakoilmoitus eikä lainkaan hankintailmoitusta. EU-kynnysarvon ylittävistä keskeytetystä hankinnasta perusteluineen on tehtävä jälki-ilmoitus.

EU-kynnysarvon ylittävissä ja kansallisen kynnysarvon ylittävissä suora hankintana toteutetussa liitteen E palveluhankinnassa ja käyttöoikeussopimuksissa hankintayksikkö voi julkaista vapaaehtoisen ilmoituksen (vapaaehtoista avoimuutta koskeva suora hankintailmoitus). Suora hankintaa koskevan ilmoituksen julkaiseminen ja määräajan noudattaminen ilmoituksen julkaisemisen jälkeen estävät muutoksenhakuviranomaista toteamasta hankintasopimusta tehottomaksi, vaikka myöhemmin ilmeni, ettei hankinnalle olisi ollut laillista perustetta.

Kun ilmoitus on julkaistu, hankintayksikön tulee odottaa 14 päivän valitusaika ennen hankintasopimuksen tekemistä. Määräaika hankintasopimuksen tekemiselle lasketaan ilmoituksen julkaisemista TED:ssä.

7.3.1 EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko

Menettelytapa	Ei ennakoilmoitusta			Ennakoilmoitus tehty		
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti	Ilmoitus postitse	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja tarjouskirjat sähköisesti ¹⁾	Ilmoitus postitse
Avoim menettely (tavarat, palvelut ja rakennusurakat)						
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*		15 pv*	15 pv*	
Rajoitettu menettely, neuvottelumenettely ja kilpailullinen neuvottelumenettely						
Osallistumishakemuksen jättäminen	30 pv*	30 pv*		30 pv*	30 pv*	
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	30 pv**	25 pv**		10 pv**	10 pv**	
Nopoutettu avoin, rajoitettu ja neuvottelumenettely						
Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*		15 pv*	15 pv*	
Tarjousaika rajoitetussa menettelyssä	10 pv*	10 pv*		10 pv*	10 pv*	
Tarjousaika avoimessa menettelyssä	15 pv**	15 pv**		10 pv**	10 pv**	
Jälki-ilmoitus	30 pv***	30 pv***		30 pv***	30 pv***	
Jälki-ilmoitus (käyttöoikeussopimukset)	48 pv***	48 pv***		48 pv***	48 pv***	

* Hankintailmoituksen jättämispäivästä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

*** Hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn syntymisestä

7.3.2 EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen vähimmäismääräaikataulukko (Erityisalat)

Menettelytapa	Ei kausi-ilmoitusta			Kausi-ilmoitus julkaistu		
	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja hankinta-asiakirjat sähkö-	Ilmoitus postitse	Ilmoitus tehty sähköisesti	Ilmoitus ja hankinta-asiakirjat sähkö-	Ilmoitus postitse
Avoim menettely (tavarat, palvelut ja rakennusurakat)						
Tarjousaika	35 pv*	30 pv*		15 pv*	15pv*	
Rajoitettu menettely ja neuvottelumenettely						

Osallistumishakemuksen jättäminen	15 pv*	15 pv*		15 pv*	15 pv*	
Tarjousaika (jos määrä-aiasta ei päästä sooi-	10 pv**	10 pv**		10 pv**	10 pv**	
Jalki-ilmoitus	30 pv***			30 pv***		
Jalki-ilmoitus (käyttöi- kelussopimuksella)	48 pv***			48 pv***		

Kausi-ilmoitus tehdään sähköisesti osoitteessa www.simap.europa.eu.* Hankintailmoituksen jättämisestä

** Tarjouspyynnön lähettämispäivästä

*** Hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn syntymisestä

7.4 Korjausilmoitus

Mikäli julkaistun hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön jälkeen huomaa, että tarjouspyynnössä tai ilmoituksessa on korjattavaa, on korjaaminen tehtävä Hilma-palvelussa uudella ilmoituksella. Kansallinen hankintailmoitus korjataan uudella hankintailmoituksella, joka otsikoidaan "KORJAUSILMOITUS: alkuperäinen hankinnan nimi". EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan osalta varsinaisella korjausilmoitus (14)-lomakkeella. Ilmoituksella todetaan suoraan korjauksen kohde. Korjausilmoituksen liitteeksi aina liiteasiakirjat uudelleen (vaikka kaikkia ei korjattaisikaan). Jos korjataan EU-ilmoitusta, on välttävää alemmin TED:ssä julkaistuun EU-ilmoitusnumeroon, joka näkyy Hilma-ilmoituksen yläreunassa (lisäksi ilmoitukset löytyvät osoitteesta ted.europa.eu).

8. TARJOUSPYYNTÖ

Laki määrittää tarjouspyynnölle sisältövaatimuksia. Tarjouspyynnöstä on laadittu malli liitteessä 3, jossa on läpikäyty keskeisiä näkökohtia tarjouspyynnön laadinnasta. Mikäli noudattaa mallin otsikointia, tulevat lain vaatimukset, avoimuuden periaatteet sekä hyvä hallintotapa hyvin huomioitua.

Hankintayksikön on asetettava tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet sekä muut hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kalkkien saataville sähköisessä muodossa. Hankinta-asiakirjat on asetettava saataville siitä päivästä, jona hankintailmoitus on julkaistu. Tarjouspyyntö liitteineen liitetään aina hankintailmoitukseen. Tarjouspyyntö asetetaan sähköisesti kokonaisuudessaan tarjoajien saataville hankintailmoituksen julkaisemispäivästä lähtien joko Hilma-palveluun tai ilmoituksessa mainittuun Kihniön kunnan internet-osoitteeseen. Pienhankinnoissa tarjouspyyntö voidaan julkaista Internet-sivulla ja/tai lähettää suoraan tarjoajille.

Sähköinen tietojenvaihto

Sähköisen tietojenvaihdon velvoite koskee EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja. Kansallisissa hankinnoissa ja liitteen E mukaisissa sosiaali- ja terveyspalveluhankinnoissa sekä muissa erityisissä palveluhankinnoissa ei ole velvoitetta käydä tietojenvaihtoa sähköisesti.

Hankintalain 62 § mukaan Tarjoukset ja osallistumishakemukset sekä muu hankintamenettelyyn liittyvä tietojenvaihto on toimitettava sähköistä muotoa käyttäen. Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteentoimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa toimittajien mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa tietojenvaihtoa koskevista mahdollisista vaatimuksista.

Hankintayksikkö, joka toimittaa hankintamenettelyn tietojenvaihdon muita kuin hankintalaissa tarkoitettuja sähköisiä viestintävälineitä käyttäen, on esitettävä syyt sille hankintapäätöksessä tai hankintamenettelyä koskevassa erillisessä kertomuksessa.

8.1 Hankinnan kohteelle ja tarjoajalle asetetut vaatimukset

Tarjouspyynnössä ostajalla on paljon harkintavaltaa määrittää vaatimuksia. Tarjouspyynnössä voidaan asettaa vaatimuksia tarjoajalle sekä hankittavalle kohteelle. Hankittavalle kohteelle määritetään vähintään pakolliset vaatimukset, mutta voidaan määrittää myös pisteytyksessä huomioitavia laatu- tai muita vaatimuksia. Palvelukuvaukset ym. pitkät kuvaukset on hyvä esittää liitteellä, mutta tarjouspyynnössä on mainittava, että hankinnan kohteen tulee täyttää liitteessä asetetut vaatimukset. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa tietojenvaihtoa koskevista mahdollisista vaatimuksista.

8.1.1 Tarjoajan soveltuvuusehdot

Tarjoajan soveltuvuutta koskevat ehdot tulee määrittää tarjouspyynnössä. Hankintalaki määrittää pakollisia poissulkemisperusteita, jotka vähintään tulee huomioida. Tarjous tulee sulkea pois tarjouskilpailusta, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta:

- 1) osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan;
- 2) lahjuksen antaminen, törkeä lahjuksen antaminen tai lahjominen elinkeinotoiminnassa;
- 3) veropetos tai törkeä veropetos, avustuspetos, törkeä avustuspetos, avustuksen väärinkäyttö;
- 4) rahanpesu tai törkeä rahanpesu; taikka 5) kiskonnantapainen työsyörintä

Hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan, joka on:

- 1) konkurssissa tai purettavana tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka jonka velkoja on vahvistetulla akordilla, saneerausohjelmalla tai muussa vastaavassa lainsäädäntöön perustuvassa menettelyssä järjestelty;
- 2) jonka konkurssiin asettaminen tai purkaminen taikka muu 1 kohdassa tarkoitettu menettely on vireillä;
- 3) saanut ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta lainvoimaisen tuomion;
- 4) ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomainen voi näyttää toteen;
- 5) laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa Suomen tai sijoittautumismaansa veroja tai sosiaaliturvamaksuja; taikka
- 6) syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle 8 luvun soveltamista koskevia tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että hänen sopimus Kumppaninsa täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa. Tämä tarkoittaa tilaajavastuulain mukaisten vaatimusten täyttymistä, jotka voidaan pyytää erillisellä mallin mukaisella liitteellä 4 joko siten, että tarjouksen tulee sisältää selvitykset tai tarjoajan tulee tarjouksessa vakuuttaa täyttävänsä vaaditut velvoitteet. Ennen tarjoajan valintaa, tilaajavastuulain mukaisten selvitysten täytyminen on varmistettava selvitysten perusteella valituksi tulevalta. Selvitykset eivät saa olla yli 3 kk vanhoja. EU-hankinnoissa huomioitava lisäksi Euroopan yhteinen hankinta-asiakirja ESPD (ks. kohta 7.2).

Lisäksi voidaan asettaa tarjoajalle rahoituksellisia tai taloudellisia edellytyksiä (liikevaihto, taseen loppusumma) sekä ammatillisia ja teknisiä edellytyksiä (henkilöstön koulutustaso, ammattitaito, kalustovaatimukset, kokemus, referenssit). Huom! Tarjoajalta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoitun arvon suuruinen.

8.1.2 Tekniset eritelmit

Hankinnan kohteen määrittelyä koskevia teknisiä eritelmiä ei saa laatia siten, että ainoastaan tietyn valmistajan tuote voi tulla kysymykseen. Kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa tekninen eritelmä määrittellään ensisijaisesti viittaamalla joko eurooppalaisten standardien mukaisesti kansallisiin standardeihin tai eurooppalaisiin teknisiin hyväksyntöihin tai eritelmiin. Lisäksi teknistä suorituskkyä ja toiminnallisia vaatimuksia voi täydentää oman tarpeen mukaisesti.

Selkeyden vuoksi tekniset eritelmit tai palvelukuvaukset on hyvä laatia erilliselle liitteelle. Yritysten tasavertaisen ja syrjimättömän kohtelun mahdollistamiseksi tiettyyn tavaramerkkiin viittaaminen on poikkeuksellisesti sallittua ainoastaan, jos mainintaan liitetään ilmaisu ”tai vastaava”. Yksittäiseen tuotemerkkiin viittaaminen saattaa olla välttämätöntä esimerkiksi silloin, kun hankitaan tuotteita tai palveluja, jotka pitää saada yhteensopiviksi jo olemassa oleviin laitteisiin tai toimintakonsepteihin.

8.2 Tarjousten käsittely, hyväksyminen ja hylkääminen

Tarjoukset tulee aina avata ja käsitellä vasta tarjousajan päättymisen jälkeen. Sähköpostitse toimitettavat tarjoukset lähetetään kunnan sähköpostiin hankinnat@kihnio.fi. Sähköisesti tulleet tarjoukset tulostetaan tarjousajan päätyttyä.

Tarjoukset, jotka ovat saapuneet myöhässä, tulee hylätä. Muut tarjoukset jatkavat tarjousten kolmivaiheiseen käsittelyyn, jossa ensin arvioidaan tarjoajan kelpoisuus. Mikäli tarjoaja ei täytä tilaajavastuulain vaatimuksia, tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia tai täyttää hankintalaissa määritetyt pakolliset poissulkemisperusteet, tarjoaja on poissuljettava tarjouskilpailusta. Esim. jos on vaadittu, että pitää olla kolme referenssiä eikä tarjoaja ole niitä ilmoittanut tai niitä ei ole, tarjoaja on poissuljettava tarjouskilpailusta. Toisessa vaiheessa arvioidaan tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus. Mikäli tarjouksessa on tarjouspyynnöstä poikkeavia ehtoja, tarjous on poissuljettava tarjouskilpailusta. Tällainen ehto voi olla esimerkiksi poikkeavuus maksu- tai toimitusehdossa. Kolmanteen vaiheeseen päässeet tarjoukset vertaillaan kokonaistaloudellisen edullisuuden/hinnan perusteella.

Tarjousten vertailuperusteiden tulee ilmetä tarjouspyynnöstä painoarvoineen/vaihteluväleineen/pisteytyksineen. Kaikkia ilmoitettuja perusteita on käytettävä / muita kuin ilmoitettuja ei saa käyttää.

Tarjouspyyntö, neuvottelukutsu ja niiden liitteet on laadittava niin selviksi, että niiden perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään, noudatetaan hankintailmoitusta.

Tarjoajien poissulkemisesta voidaan tehdä erillinen päätös tai päättää poissulkemisesta myös hankintapäätöksessä.

Tarjous on hylättävä/ poissulkeminen:

1. Jos se on tarjouspyynnön vastainen, eikä tarjousta ole jälkeempään mahdollista täydentää silinä olleen puutteen tai virheen luonteen vuoksi.
2. Jos tarjoushintaa ei ole annettu yksiselitteisesti tai tarjouksessa ei ole esitetty tarjousvertailuun vaadittuja hintaerittelyjä eikä tarjousta ole mahdollista vertailuun vaikuttavana täydentää.
3. Jos tarjouksentekijä on tarjousmenettelyssä toiminut vilpillisesti taikka muuten lain tai hyvän kauppatavan vastaisesti.
4. Jos tarjous on saapunut myöhässä määräajan päättymisen jälkeen.
5. Jos hankintalain 80 § mukaiset poissulkemisperusteet toteutuvat.
6. Hankinnan varaisesti, jos hankintalain 81 § hankinnanvaraiset poissulkemisperusteet toteutuvat.

Lisäksi tarjoukset voidaan hylätä, jos tarjoushinta on niin alhainen, että on ilmeistä, että hankintaa ei myyjän taloudelliset edellytykset huomioon ottaen voida tarjouksen mukaisesti täyttää. Tarjousten hylkääminen alhaisen hintatarjouksen johdosta edellyttää kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa hankintalaista selviävällä tavalla yksityiskohtaista selvitysmenettelyä ja tarjoajan mahdollisuutta esittää hinnoitteluperusteet. Mikäli on epäily harmaan talouden tukemiseen, on selvitysmenettelyyn ryhdyttävä.

8.2.1 Mitä tehdä jos ei tule yhtään tarjousta?

Jos tarjouskilpailussa ei saada yhtään tarjousta, voidaan tehdä suorahankinta kohdan 5.2.6 mukaisesti tai aloittaa tarjouskilpailu uudestaan muutetuilla ehdoilla.

8.2.2 Mitä tehdä jos ei tule yhtään tarjouspyynnön ehdot täyttävää tarjousta?

Hankintayksikkö voi valita neuvottelumenettelyn myös, jos avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä on saatu vain tarjouksia, jotka eivät vastaa tarjouspyyntöä, tai jos tarjouksia ei voida hyväksyä. Uutta hankintailmoitusta ei tarvitse julkaista, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki ne tarjoajat, jotka täyttävät asetetut vähimmäisedellytykset ja jotka ovat edeltävässä menettelyssä tehneet tarjousmenettelyn muotovaatimusten mukaisen tarjouksen.

8.3 Avauspöytäkirja

Tarjoajien avoimen ja tasapuolisen kohtelun vuoksi tarjoukset avataan aina vasta tarjousten jättöajankohdan jälkeen. Avaustilaisuudessa on oltava läsnä vähintään 2 henkilöä. Jokaiseen tarjoukseen (myös kakkoskappaleeseen) merkitään avausaika sekä avaustilaisuudessa mukana olleiden puumerkit tarjouksen ensimmäiselle sivulle. Avauspöytäkirjassa todetaan tarjousten avaamisen ajankohta, palkka, saadut tarjoukset sekä se, saapuivatko ne ajoissa. Mikäli todetaan, että tarjous ei ole saapunut tarjousten jättöajankohdan aikana, se todetaan avauspöytäkirjassa eikä sitä huomioida tarjousten vertailussa. Myöhästynyt tarjous poissuljetaan tarjouskilpailusta erillisellä päätöksellä, joka annetaan tiedoksi tarjoajalle. Malli avauspöytäkirjasta on liitteessä 5. Avauspöytäkirja päivätään ja allekirjoitetaan aina.

9. HANKINNAN KESKEYTTÄMINEN

Hankinnan keskeyttäminen tarkoittaa, ettei jo aloitettua hankintaprosessia saateta loppuun, vaan prosessi keskeytetään ja jätetään hankinta tekemättä kokonaan tai käynnistetään täysin uusi hankintaprosessi. Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Oikeuskäytännössä hyväksyttävänä syynä hankinnan keskeyttämiselle on pidetty muun muassa seuraavia:

1. Ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia tai mikään tarjouksista ei vastaa tarjouspyyntöä
2. Kaikki tarjoukset ovat liian kalliita eli varatut määrärahat eivät riitä
3. Ei ole syntynyt todellista kilpailutilannetta, kun on saatu vain yksi tarjous
4. hankinnassa on tapahtunut menettelyvirhe (tarjouspyynnön virheellisyyttä ja hankintalain vastaisuutta).

Hankinnan keskeyttämisestä on annettava kirjallinen ja perusteltu päätös, joka annetaan muutoksenhakuohjeineen tiedoksi tarjoajille. EU-kynnysarvon ylittävästä keskeytetystä hankinnasta perusteluineen on tehtävä jälki-ilmoitus.

10. HANKINTAPÄÄTÖS

Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava. Hankintapäätöksen tulee sisältää seuraavat:

1. hankintamenettelyn kuvaus
2. saadut tarjoukset
3. ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä ne perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Tässä kohdassa todetaan miten arviointi ja pisteytys on tehty. Tarjousten vertailutaulukko pisteytyksineen on oltava päätöksen liitteenä.
4. EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan osalta on todettava, että noudatetaan 21 päivän odotusaikaa ja että hankintasopimus voidaan tehdä vasta odotusajan jälkeen.

Puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa ei tarvitse tehdä erillistä hankintapäätöstä, jos hankinta tehdään puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista tai puitejärjestelyyn perustuvassa kilpailuttamisessa hankinnan arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa.

Hankintapäätös annetaan tiedoksi kaikille menettelyssä mukana olleille (myös hylätyille tarjoajille, jos ei ole tehty erillistä poissulkemispäätöstä). Hankintapäätös on julkinen sen jälkeen, kun asiaa koskeva pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkistettu tai viranhaltijan tekemä päätös allekirjoitettu. Tiedoksianto tehdään sähköisesti. Asianosaisten katsotaan saaneen hankintapäätöksen tiedoksi sinä päivänä, kun se on luotettavasti lähtenyt hankintayksiköstä (= viestin lähettämispäivä). Valitusajan laskenta käynnistetään seuraavasta arkipäivästä.

11. MUUTOKSENHAKU, VASTINEEN ANTO, HANKINTAOIKAISUN KÄSITTELY

Riippumatta hankinnan arvosta, siltä voi aina tehdä hankintaoikaisun hankintayksikölle (myös kansallisen kynnysarvon alittavista hankinnoista eli pienhankinnoista). Kansallisen kynnysarvon sekä EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista voi tehdä lisäksi valitusosoituksen Markkinaoikeudelle. Valitusosoitus ja hankintaoikaisuohjeet liitteessä 4. Pienhankintojen hankintaoikaisuohje on liitteessä 5.

Mikäli hankinnasta on tehty hankintaoikaisu, hankintapäätöksen tehneen instanssin on se käsiteltävä ja vastattava oikaisuun. Hankintaoikaisun seurauksena joko alkuperäinen hankintapäätös jää voimaan, korjataan hankintapäätöstä uudella hankintapäätöksellä tai keskeytetään hankinta menettelyvirheen vuoksi. Hankintayksikkö voi myös omatoinisesti korjata päätöstään hankintaoikaisulla 90 päivän kuluessa hankintapäätöksestä lain edellytysten täytyessä (HankL 133 §).

Mikäli hankinnasta on valitettu markkinaoikeuteen, hankintayksiköltä pyydetään siihen vastinetta. Ennen vastineen antamista on oltava yhteydessä talousjohtajaan.

12. HANKINTASOPIMUS JA HANKINTAMENETTELYÄ KOSKEVA KERTOMUS

EU-kynnysarvot ylittävästä hankintasopimuksesta sekä kansallisen kynnysarvon ylittävästä hankintalain liitteen E palveluhankinnan hankintasopimuksesta, puitejärjestelystä, puitejärjestelyyn perustuvasta 43 §:n 3 momentissa tarkoitettusta hankinnasta tai dynaamisen hankintajärjestelmän perustamisesta on laadittava kertomus. Hankintayksikön on dokumentoitava riittävästi hankintamenettelyn eri vaiheet ja niihin liittyvät ratkaisut.

Kertomuksen laatiminen on mahdollista vaihtoehtona hankintapäätökselle niiltä osin kuin jotakin seikkaa ei ole tarpeen ilmoittaa varsinaisessa hankintapäätöksessä. Hankintayksikkö voisi siten valita, kirjaako se kaikki ehdotetussa pykälässä mainitut tiedot hankintapäätöksen perusteluihin, jolloin erillistä kertomusta ei tarvittaisi. Vaihtoehtoisesti kertomus voisi täydentää hankintapäätöstä siltä osin, kun päätöksessä ei mainita kaikkia hankintamenettelyn kulkuun vaikuttaneita seikkoja.

Kertomuksessa tulee olla seuraavat seikat:

- 1) hankintayksikön yhteystiedot sekä hankintasopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kohde ja arvo;
- 2) 80, 81 sekä 83 §:n mukaisesti menettelystä pois suljettujen ja menettelyyn valittujen ehdokkaiden ja tarjoajien nimet sekä hylkäys- tai valintaperusteet;
- 3) perusteet hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten hylkäämiseen;
- 4) perusteet halvimman hinnan käyttämiseen ainoana perusteena kokonaistaloudellista edullisuutta arvioitaessa;
- 5) perusteet hankinnan jakamatta jättämiseen;
- 6) perusteet vaatia toimittajalta yli kaksinkertaista liikevaihtoa;
- 7) sopimuspuoleksi valitun tarjoajan nimi, valinnan perustelut sekä arvio alihankintana kolmansille osapuolille annettavista sopimuksen tai puitejärjestelyn osista taikka mahdollisten alihankkijoiden nimet;
- 8) perusteet suorahankinnan, neuvottelumenettelyn tai kilpailullisen neuvottelumenettelyn käyttämiseen;
- 9) perusteet hankinnan keskeyttämiseen;
- 10) perusteet muuten kuin sähköisten viestintävälitteiden käyttämiseen;
- 11) kuvaus hankintamenettelyssä mahdollisesti todetuista eturistiriidoista ja niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä.

Puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa hankintayksikön ei tarvitse tehdä tässä pykälässä tarkoitettua kertomusta, jos hankinta tehdään puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista.

Asiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan hankintasopimuksen tekemisestä. Kertomus on pyynnöstä toimitettava Euroopan komissiolle ja työ- ja elinkeinoministeriölle.

Hankintasopimuksessa on määriteltävä kunnan ja toimittajan väliset kyseistä hankintaa koskevat oikeudet ja velvollisuudet. Se on laadittava täsmälliseksi ja yksikäsitteiseksi sekä riittävän yksityiskohtaiseksi. Hankintasopimus laaditaan tarjouspyynnössä määritetyin ehdoin täydennettynä yleisillä sopimusehdoilla. Tarjoajan omia sopimusehtoja ei tule hyväksyä missään tilanteessa, vaan hankintasopimus perustuu aina yleisiin sopimusehtoihin sen ylittäviltä osin mitä hankintasopimuksessa ei erikseen sovita.

Tavanomaisiin tavara- ja palveluhankintoihin sovellettava sopimusmalli pienhankintoihin on liitteessä 9 ja kynnysarvon ylittäviin hankintoihin liitteessä 10. Mallin on tarkoitus nostaa esille tavanomaisia sovitettavia asioita, malli ei ole tyhjentävä!

Yleisinä sopimusehtoina sovelletaan tavara- ja palveluhankinnoissa julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja JYSE 2014 PALVELUT ja JYSE 2014 TAVARAT. ICT-hankinnoissa voi noudattaa Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleisiä sopimusehtoja JIT 2015 mahdollisella täydennysosalla lisättynä. Rakennusurakoissa noudatetaan rakennusurakoiden yleisiä sopimusehtoja YSE 1998. Konsulttisopimuksissa noudatetaan yleisiä konsulttisopimuksia KSE 2013. Kone- ja kuljetuspalveluissa noudatetaan yleisiä sopimusehtoja KE 2008.

Hankintasopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos hankintasopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa keskinäisessä pätevyysjärjestyksessä, ellei toisin ole perustellusta syystä sovittu:

1. Sopimus
2. Tarjouspyyntö
3. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot tavara-/palveluhankinnoissa / Julkisen hallinnon IT-hankintojen yleiset sopimusehdot
4. Tarjous

Hankintasopimuksen allekirjoittamisen jälkeen tavaroiden ja palveluiden laatua ja muita sopimuksessa olevien vaatimusten täyttymistä seurataan. Hankinnasta kerätään kokemuksia ja palautetta, joka tarvittaessa dokumentoidaan. Tähän kiinnitetään erityistä huomiota, mikäli hankinnan kohde poikkeaa ominaisuuksiltaan aiemmin hankituista tavaroista tai palveluista tai toimitettavan tavaran tai palvelun luonne on kunnan kannalta riskialtista tai muutoin kriittistä kuten esim. terveydenhoidon palvelut.

Sopimuksen seurantaan ja valvontaan on kiinnitettävä huomiota. Sekä tilaajalla että tuottajalla on velvollisuus toimia hankintasopimuksessa sovitun mukaisesti koko sopimuksen elinkaaren ajan. Mikäli Tilaaja poikkeaa sovitusta tai hankittavassa tuotteesta tai palvelussa havaitaan virhe, on siitä reklamoitava Tilaajalle kirjallisesti. Kirjallinen reklamaatio tehdään mahdollisimman pian epäkohdan havaitsemisen jälkeen. Sopimus- ja viivästyssakkoa on perittävä vähintään JYSE ehtojen mukaisesti aina kun siihen on edellytys.

Sopimuksessa huomioidaan tietosuojalainsäädännön edellyttämät menettelytavat ja henkilötietojen käsittelyä ja suojaamista koskevat säännökset. Tällaisia palvelunhankintoja ovat mm. koulukuljetukset (Tietosuojaliite 9)

Hankintasopimuksessa tulee huomioida mahdollisuuksien mukaan palvelujen toimitusvarmuus poikkeusoloissa. Kirjattavat lausumat ja niiden sisältö riippuvat voimakkaasti sopimuskumppanin tuottaman palvelun tai hyödykkeiden kriittisyydestä.

Jos sopimus on päättymässä, uuden hankinnan suunnittelu on aloitettava riittävän ajoissa, jotta uuden sopimuskauden aloittamiseen jää riittävästi aikaa.

Hankinta-asiakirjat tulevat liikesalaisuuksia lukuun ottamatta yleisesti julkisiksi, kun hankintasopimus on tehty. Tarjoajan liike- tai ammattisalaisuudet ovat edellä mainitusta huolimatta aina salassa pidettäviä. Jos asianosainen ennen sopimuksen tekoa tai ulkopuolinen sopimuksen teon jälkeen pyytää nähtäväkseen tarjoukset ja niissä on liikesalaisuuksia, jotka on pidettävä salassa, niin ne on poistettava näytettävästä materiaalista.

Alkuperäiset hankinta-asiakirjat ja sopimukset toimitetaan kunnanviraston arkistoon.

12.1 Hankintasopimuksen muuttaminen sopimuskauden aikana

Hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ei saa EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa tai kansalliset kynnysarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa taikka käyttöoikeussopimuksissa olennaisesti muuttaa sopimuskauden aikana ilman tämän lain mukaista uutta hankintamennettelyä. Olennaisena pidetään ainakin muutosta, jos:

- 1) muutoksella otetaan käyttöön ehtoja, jotka, jos ne olisivat alun perin kuuluneet hankintamennettelyyn, olisivat mahdollistaneet muiden kuin alun perin valittujen ehdokkaiden osallistumisen

menettelyyn tai muun kuin alun perin hyväksytyyn tarjouksen hyväksymisen tai jotka olisivat tuoneet hankintamenettelyyn lisää osallistujia;

2) sopimuksesta tai puitejärjestelystä tulee muutoksen jälkeen taloudellisesti edullisempi sopimuskumppanille sellaisella tavalla, jota alkuperäisessä hankintasopimuksessa tai puitejärjestelyssä ei ollut määritetty;

3) muutos laajentaa sopimuksen tai puitejärjestelyn soveltamisalaa huomattavasti;

4) sopimuskumppani, jonka kanssa hankintayksikkö on alun perin tehnyt sopimuksen, korvataan uudella sopimuskumppanilla.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, hankintasopimukseen ja puitejärjestelyyn voidaan tehdä muutos ilman uutta hankintamenettelyä, jos:

1) se perustuu hankintamenettelyn aikana tiedossa olleisiin ja hankinta-asiakirjoissa mainittuihin sopimusehtoihin tai niiden muuttamista koskeviin ehtoihin, niiden rahallisesta arvosta riippumatta, ja nämä ehdot ovat selkeät, täsmälliset ja yksiselitteiset, eivätkä ne muuta hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn yleistä luonnetta;

2) alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisältyneet alkuperäiseen sopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä hankintayksikölle;

3) muutoksen tarve johtuu olosuhteista, joita huolellinen hankintayksikkö ei ole voinut ennakoida eikä muutos vaikuta hankintasopimuksen yleiseen luonteeseen;

4) alkuperäinen sopimuskumppani korvataan uudella sopimuskumppanilla 1 kohdan mukaisella yksiselitteisellä sopimuksen muuttamista koskevalla ehdolla tai alkuperäisen sopimuskumppanin asema siirtyy yhtiön rakennejärjestelyjen, yritysostojen, sulautumisten ja määräysvallan muutosten tai maksukyvyttömyyden seurauksena kokonaan tai osittain toiselle toimittajalle, joka täyttää alun perin vahvistetut laadulliset soveltuvuusvaatimukset edellyttäen, ettei tästä aiheudu muita olennaisia muutoksia sopimukseen eikä täällä pyritä kiertämään tämän lain soveltamista;

5) kyse on sellaisesta vähäarvoisesta sopimusmuutoksesta, joka alittaa liitteessä E tarkoitettuja palveluja koskevissa hankinnoissa sekä käyttöoikeussopimuksissa kansalliset kynnysarvot tai muissa hankinnoissa EU-kynnysarvot eikä vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen.

Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun muutoksen arvo ei saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvioidaan jokaista muutosta itsenäisenä. Tällaisten muutosten tavoitteena ei saa olla tämän lain säännösten kiertäminen. Edellä 5 kohdassa tarkoitetun muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen tai palveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakasopimuksen tai käyttöoikeusurakan arvosta. Jos muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.

12.2 Hankintasopimuksen irtisanominen erityistilanteissa

Hankintayksikkö voi irtisanoa hankintasopimuksen päättymään välittömästi, jos:

1) sopimukseen on tehty edellä määritetty olennainen muutos;

2) toimittajaa on koskenut jokin 80 §:ssä säädetyistä pakollisista poissulkemisperusteista sopimuksen tekohetkellä; tai

3) sopimusta ei olisi voinut tehdä toimittajan kanssa, koska Euroopan unionin tuomioistuin on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisessa menettelyssä todennut hankintayksikön rikkoneen vakavasti Euroopan unionin perussopimusten ja hankintadirektiivin mukaisia velvoitteita.

- Liite 1. Hankintalain kynnysarvot ja liitteen E:n mukainen hankintakokonaisuus**
- Liite 2. Tarjouspyyntömalli**
- Liite 3. Tarjoajien kelpoisuusmalli (tilaajavastuulain mukainen selvitys)**
- Liite 4. Tarjousten avauspöytäkirjamalli**
- Liite 5. Hankintapäätösesimerkki**
- Liite 6. Hankintaoikaisu ja valitusosoitus (yleinen)**
- Liite 7. Hankintaoikaisu pienhankinnat**
- Liite 8. Tietosuojaliite sopimukseen**

LIITE 1. Voimassaolevat hankintojen kynnyksarvot (päivitetty 5.2.2020) ja EU-Ilmoitukset

Kansalliset kynnyksarvot (hankintalain 25 §)	
Hankintalaji	Kynnyksarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	60 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000
Rakennusurakat	150 000
Liitteen E mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut	400 000
Liitteen E mukaiset muut erityiset palveluhankinnat	300 000
Käyttöoikeusurakat	150 000

EU-kynnyksarvot (hankintalain 26 §)	
Hankintalaji	Kynnyksarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	214 000
Rakennusurakat	5 350 000
Käyttöoikeusurakat	5 350 000
Sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut erityiset palvelut*	750 000

*direktiivi 18.4.2016 alk.

EU-kynnyksarvot (erityisalojen hankintalain 13 §)	
Hankintalaji	Kynnyksarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	428 000
Rakennusurakat	5 350 000
Käyttöoikeussopimukset	5 350 000
Liitteen C mukaiset sosiaali- ja terveyspalveluhankinnat ja muut erityiset palveluhankinnat	1 000 000

Luettelo käytettävistä EU-Ilmoituksista

Ennakoilmoitus	Vapaaehtoinen, voidaan lyhentää määräaikoja
Hankintailmoitus	Pakollinen ilmoitus, jolla aloitetaan kilpailuttamismenettely EU-hankinnoissa
Jälki-ilmoitus	Pakollinen ilmoitus, jolla ilmoitetaan hankintamenettelyn lopputuloksesta. Uusi määräaika on 30 pv (paitsi käyttöoikeussopimukset 48 pv). Ilmoitetaan myös hankintamenettelyn keskeyttämisestä.
Hankintailmoitus – erityisalat	Pakollinen ilmoitus, jolla aloitetaan kilpailuttamismenettely erityisalojen hankinnassa
Korjausilmoitus	Ilmoituksella voidaan korjata aiemmin julkaistun EU-ilmoituksen virheitä ja esim. jatkaa määräaika tarjouksen jättämiselle.
Vapaaehtoista ennakoavoimua (ex ante) koskeva ilmoitus (suorahankintailmoitus)	Vapaaehtoinen ilmoitus, jolla voidaan ilmoittaa suorahankinnasta EU-hankinnoissa
Muutosilmoitus	Ilmoitetaan sopimusmuutoksista (lisätyöt, jotka eivät sisälly alkuperäiseen hankintaan ja ennakoimaton muutos). Samaa ilmoitusta käytetään hankintasopimuksissa, erityisalojen hankintasopimuksissa ja käyttöoikeussopimuksissa
Sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut – julkiset hankinnat	Pakollinen ilmoitus, jolla aloitetaan kilpailuttamismenettely EU-kynnyksarvot ylittävissä sote- ja erityispalveluhankinnoissa (ks. hankintadirektiivin 2014/24/EU liite XIII). Samalla ilmoituksella voidaan valinnoista riippuen tehdä ennakoilmoitus, hankintailmoitus ja jälki-ilmoitus.
Sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut – konsessiosopimukset	Käytetään konsessiodirektiivin mukaisissa EU-kynnyksarvot ylittävissä sote- ja erityispalveluhankinnoissa (ks. konsessiodirektiivin 2014/23/EU liite IV). Samalla ilmoituksella voi valinnoista riippuen tehdä ennakoilmoituksen, joka toimii konsessioissa hankintailmoituksena tai jälki-ilmoituksen.
Käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus	Pakollinen ilmoitus, jolla aloitetaan kilpailuttamismenettely EU-kynnyksarvot ylittävissä käyttöoikeussopimusta (konsessiot) koskevilla hankinnoissa.
Käyttöoikeussopimusta koskeva jälki-ilmoitus	Pakollinen ilmoitus, jolla ilmoitetaan hankintamenettelyn lopputuloksesta EU-kynnyksarvot ylittävissä käyttöoikeussopimusta (konsessiot) koskevilla hankinnoissa. Määräaika on 48 pv.

Hankintalain (1397/2016) liite E

Lain 107 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut sekä muut erityiset palvelut:

- 1) terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut];
- 2) sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5 –79995200-7; 80000000-4 Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut– 80660000-8; 92000000-1 ja 92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen];
- 3) pakollisen sosiaaliturvan palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 75300000-9, jos ne kuuluvat lain soveltamisalaan;
- 4) sosiaalietuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1;
- 5) muut yhteisöön liittyvät, yhtelskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3;
- 6) uskonnollisten järjestöjen palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 98131000-0;
- 7) hotelli- ja ravintolapalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu, 55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokaloiden ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut;
- 8) oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jos ne kuuluvat CPV-koodeihin 79100000-5–79140000-7; 75231100-5;
- 9) muita hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3;
- 10) yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8–75231000-4;
- 11) vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 9 §:n nojalla, ja jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 79430000-7; 98113100-9;

12) tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79700000-1–79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut];

13) kansainväliset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut];

14) postipalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikalähettipalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetysliittymät liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]; taikka

15) sekalaiset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut].

Eritysalojen hankintalain (1398/2016) liite C

Lain 98 §:ssä tarkoitetut sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä muut erityiset palvelut:

1) terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut ja niihin liittyvät palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [Kotiapulaisten hankintapalvelut]; 79624000-4 [Sairaanhoidohenkilöstön hankintapalvelut] ja 79625000-1 [Hoitohenkilöstön hankintapalvelut] 85000000-9–85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [Yksityishenkilöitä työllistävät kotitaloudet] ja 98513000-2–98514000-9 [Työvoimapalvelut kotitalouksille, Henkilöstönvälityspalvelut kotitalouksille, Toimistotyöntekijöiden välityspalvelut kotitalouksille, Tilapäistyöntekijät kotitalouksille, Kotiapupalvelut ja Kotipalvelut];

2) sosiaalialan, koulutuksen, terveydenhuollon ja kulttuurin hallintopalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 85321000-5 ja 85322000-2, 75000000-6 [Julkishallinnon palvelut, maanpuolustus ja sosiaaliturvapalvelut], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; 79995000-5–79995200-7; 80000000-4 [Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen palvelut–80660000-8; 92000000-1 ja 92700000-8 79950000-8 [Näyttelyjen, messujen ja kongressien järjestelypalvelut], 79951000-5 [Seminaarien järjestäminen], 79952000-2 [Tapahtumapalvelut], 79952100-3 [Kulttuuritapahtumien järjestäminen], 79953000-9 [Festivaalien järjestäminen], 79954000-6 [Juhlien järjestäminen], 79955000-3 [Muotinäytösten järjestäminen], 79956000-0 [Messujen ja näyttelyjen järjestäminen];

3) pakollisen sosiaaliturvan palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 75300000-9, jos ne kuuluvat lain soveltamisalaan;

4) sosiaalietuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1;

5) muut yhteisöön liittyvät, yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut, mukaan lukien ammattiyhdistysten, poliittisten järjestöjen, nuorisojärjestöjen ja muiden erilaisten yhdistysten tarjoamat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 ja 98130000-3;

6) uskonnollisten järjestöjen palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodiin 98131000-0;

7) hotelli- ja ravintolapalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 55100000-1–55410000-7; 55521000-8–55521200-0 [55521000-8 Ateriapalvelut kotitalouksille, 55521100-9 Aterioiden kotiinkuljetuspalvelu,

55521200-0 Ateriakuljetuspalvelut] 55520000-1 Ateriapalvelut, 55522000-5 Muonituspalvelut kuljetusyrityksille, 55523000-2 Muiden yritysten tai muiden laitosten ateriapalvelut, 55524000-9 Kouluruokailupalvelut 55510000-8 Ruokalapalvelut, 55511000-5 Henkilöstöruokaloiden ja muiden rajoitetulle asiakaskunnalle tarkoitettujen kahviloiden palvelut, 55512000-2 Ruokalanhoito, 55523100-3 Kouluruokailupalvelut;

8) oikeudelliset palvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 20 §:n nojalla, ja jos ne kuuluvat CPV-koodeihin 79100000-5–79140000-7; 75231100-5;

9) muut hallinnolliset ja valtionhallinnon palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75100000-7–75120000-3; 75123000-4; 75125000-8–75131000-3;

10) yhteiskunnalle tuotettavat palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75200000-8–75231000-4;

11) vankilapalvelut, yleiseen turvallisuuteen liittyvät ja pelastuspalvelut, sikäli kuin niitä ei ole suljettu pois 20 §:n nojalla, ja jotka kuuluvat CPV-koodeihin 75231210-9–75231230-5; 75240000-0–75252000-7; 79430000-7; 98113100-9;

12) tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 79700000-1–79721000-4 [Tutkinta- ja turvallisuuspalvelut, Turvallisuuspalvelut, Hälytysjärjestelmän valvonta, Vartiointipalvelut, Valvontapalvelut, Seurantajärjestelmään liittyvät palvelut, Karkurien jäljityspalvelut, Partiointipalvelut, Henkilökorttien myöntämispalvelut, Tutkintapalvelut ja Etsivätoimistopalvelut] 79722000-1 [Grafologiapalvelut], 79723000-8 [Jäteanalyysipalvelut];

13) kansainväliset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 98900000-2 [Ulkopuolisten järjestöjen ja toimielinten palvelut] ja 98910000-5 [Kansainvälisten järjestöjen ja toimielinten palvelut];

14) postipalvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 64000000-6 [Posti- ja televiestintäpalvelut], 64100000-7 [Posti- ja pikalähettipalvelut], 64110000-0 [Postipalvelut], 64111000-7 [Sanoma- ja aikakauslehtiin liittyvät postipalvelut], 64112000-4 [Kirjelähetyksiin liittyvät postipalvelut], 64113000-1 [Paketteihin liittyvät postipalvelut], 64114000-8 [Postitoimistopalvelut], 64115000-5 [Postilokerojen vuokrauspalvelut], 64116000-2 [Poste restante -palvelut], 64122000-7 [Toimiston sisäiset posti- ja lähettipalvelut]; taikka

15) sekalaiset palvelut, jotka kuuluvat CPV-koodeihin 50116510-9 [Autonrenkaiden pinnoitus], 71550000-8 [Sepän palvelut].

TARJOUSPYYNTÖ: TARJOUSPYYNNÖLLE ANNETTU NIMI

1. HANKINTAYKSIKKÖ JA YHTEYSHENKILÖ

Hankintayksikkö
XX kunta
Lisää yksikkösi, esim. Tekninen toimi
katuosoite
postinumero ja toimipaikka

Y-tunnus:
Yhteyshenkilö:

2. HANKINNAN KOHDE

Kuvaa tähän hankinnan kohde – vähintään yleiskuvaus. Mikäli hankinta on jaettu useaan hankinnan kohteeseen, eritellään ne tässä. Jos jokin osa ei kuulu hankintaan, on se selkeyden vuoksi hyvä mainita. Käytä tarvittaessa liitteenä palvelukuvausta tai tarkempaa kuvausta hankittavasta tuotteesta, jossa voit numeroida tai muuten esittää selkeästi vaatimasi ominaisuudet.

Esimerkiksi:

Hankinnan kohteena ovat toimitustarvikkeet tämän tarjouspyynnön ja sen liitteiden mukaisesti.

Hankinta on jaettu kahteen hankintakokonaisuuteen seuraavasti:

1. toimitustarvikkeet
2. värikasetit

Tarjoaja voi tarjota yhtä tai useampaa hankinnan kohdetta. Toimistopaperit ja kalenterit eivät kuulu kilpailutukseen. Hankinnan kohde on kuvattu tarkemmin liitteessä 1. kuvaus hankittavasta tuotteesta / Palvelukuvaus.

Lisätietona voi antaa arvion hankinnan ennakoidusta arvosta. Ennakoitu arvo lasketaan sopimuskauden koko arvosta ilman arvonlisäveroa (jos sopimuskausi on 3 vuotta, 3 vuoden kokonaishinta). Mikäli sopimukseen liittyy optio, myös se lasketaan kokonaisarvoon. Mikäli sopimus on toistaiseksi voimassaoleva, ennakoitu arvo lasketaan 4 vuoden kokonaiskustannuksista. Tieto ei ole välttämätön, vaan ero tehdään määrittämällä onko kyseessä kansallinen vai EU-kynnysarvon ylittävä hankinta (ks. seuraava kohta). Usein hankinnan arvoa ei ole järkevää antaa, joten tämän voi jättää pois. Joskus sillä voi taktikoida.

Esimerkki, jos haluaa antaa arvion:

Hankinnan ennakoitu arvo on noin 75 000 euroa/vuosi (alv 0 %) tai
Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo on noin 262 000 euroa (alv 0 %) mukaan lukien mahdollinen optiovuosi.

3. HANKINTAMENETTELY

Valitse/muokkaa näistä kyseisessä tarjouspyynnössä käytetty menettely ja kirjoita auki hankintailmoituksen julkaisu esimerkin mukaisesti:

Kyseessä on kansallisen kynnysarvon ylittävä tarjouskilpailu avoimella hankintamenettelyllä, johon kaikki tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

Hankinta jää alle julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 26 §:n mukaisen EU-kynnysarvon ja sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä muissa erityisissä palveluissa hankintalain liitteen E:n ja erityisalojen hankintalain C:n mukaisen kynnyksen alle.

Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä tarjouskilpailu avoimella hankintamenettelyllä, johon kaikki tarjoajat voivat jättää tarjouksen

/ rajoitetuilla hankintamenettelyillä, jolloin viisi soveltuvaa tarjoajaa valitaan tarjouspyynnössä määriteltyjen kriteerien perusteella.

Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä toissijainen palveluhankinta (liitteen B mukainen hankinta), jossa noudatetaan kansallisia säännöksiä. Hankintamenettelynä on avoin menettely, johon kaikki hakukkaat tarjoajat voivat tehdä tarjouksen.

Hankinta jää alle julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 25 §:n mukaisen kansallisen kynnysarvon, joten lakia julkisista hankinnoista ei sovelleta. Kalajoen kaupunki noudattaa hankinnassa kuitenkin julkisista hankinnoista annetun lain mukaisia periaatteita.

Kyseessä on kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta käänteisenä kilpallutuksena (ranskalaisena urakkana) kiinteällä 100 € / vuorokausi enimmäishinnalla.

Esimerkki:

Hankinnassa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016) sekä täydentävää asetusta (VnA 614/2007, muutettu 6.5.2010 331/2010).

Hankinnassa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista (1397/2016), lakia erityisalojen julkisista hankinnoista (1398/2016) ja hankintalain liitteen E:n mukaisia EU-kynnysarvoja sosiaali- ja terveyspalveluista sekä muista erityisistä palveluista.

Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä tarjouskilpailu avoimella hankintamenettelyllä, johon kaikki hakukkaat tarjoajat voivat jättää tarjouksen.

Hankinnasta on julkaistu hankintailmoitus nro. XXX-2015 Hilma-palvelussa (www.hankintailmoitukset.fi) päivämäärällä xx.xx.201X.

4. SOPIMUSKAUSI

Sopimuksen kesto tulee kuvata. Sopimuksen alku- ja loppupäivämääriä ei kannata mainita, sillä usein hankintaprosessi viivästyy jostakin ulkopuolisesta syystä.

Vähintään tulee kuvata onko sopimus voimassa toistaiseksi vai määrätyn ajan. Mikäli sopimus on voimassa toistaiseksi, on kiinnitettävä huomiota irtisanomis-/sopimuksen purkuehtoihin.

Esimerkki:

Sopimuskausi on 3 vuotta alkaen sopimuksen allekirjoittamishetkestä / alkaen 1.1.2015. Lisäksi hankintayksikkö varaa oikeuden lunastaa yhden (1) optivuoden.

Mahdollisen option käytöstä sovitaan erikseen vähintään 6 kk ennen sopimuksen päättymistä. Mikäli optivuosi otetaan käyttöön, on sopimus voimassa samoin ehdoin myös optivuoden ajan.

tai

Sopimus on toistaiseksi voimassaoleva alkaen sopimuksen allekirjoittamishetkestä. Sopimus voidaan irtisanoa kummankin osapuolen toimesta 6 kk irtisanomisajalla.

tai

Sopimus on toistaiseksi voimassaoleva. Sopimus pyritään tekemään siten, että sopimuskausi alkaa 1.1.2016. Sopimus voidaan irtisanoa 6 kuukauden irtisanomisajalla.

5. OSATARJOUKSET

Osatarjoukset voidaan huomioida tai ei. Se on aina mainittava tarjouspyynnössä. Mikäli hankinta on jaettu useampaan hankinnan kohteeseen, tulee osatarjoukset aina salla. Mikäli sallii osatarjoukset, on hankinnan vertailuperusteet mietittävä siten, että valinta voidaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti tehdä.

Esimerkki:

Osatarjoukset otetaan huomioon siten, että tarjota voi yhtä tai useampaa hankinnan kohdetta.

6. VAIHTOEHTOISET TARJOUKSET

Vaihtoehtoinen tarjous tarkoittaa esimerkiksi materiaalin korvaamista palvelulla, esim. halutaan ostaa pyykikone, mutta tarjoaja tarjoaakin pesulapalvelua. Vaihtoehtoisten tarjousten hyväksyminen on harkittava tarjotin ja on harvoin tarkoituksenmukaista. Tällöin on määriteltävä, ettei niitä oteta huomioon.

Esimerkki:

Vaihtoehtoisia tarjouksia ei oteta huomioon.

Edellä olevat voi yhdistää otsikoksi "Osatarjoukset ja vaihtoehtoiset tarjoukset" ja kirjoittaa asiat yhden otsikon alle.

7. TARJOSHINNAT

Vertailtavuuden vuoksi on määritettävä miten/missä muodossa tarjoushinnat halutaan. Jos halutaan ne tietyllä lomakkeella, se määritetään tässä ja laaditaan lomake tarjouspyynnön liitteeksi. Vähintään on määritettävä hintojen ilmoittamistapa, ilman arvonlisäveroä ja hintojen voimassaoloaika (kiinteänä koko sopimuskauden vai kiinteänä johonkin saakka) ja mahdolliset hinnanmuutokset. Mikäli mahdollistat hinnanmuutokset sopimuskaudella, on määritettävä minkä verran hinnat voivat vuodessa enintään nousta. Tässä hyvänä käytäntönä kustannusten hallittavuuden kannalta on maksimi 2-3 % / vuosi tai sitoa hinnat indeksiin.

Jos käytössä on esimerkin tavoin tuotekori (hankittavia tuotteita on paljon, jolloin vertailu tehdään volyymi-tuotteilla tuotekorin perusteella), on määritettävä, että kaikkia tuotekorin tuotteita on tarjottava.

Esimerkki:

Tarjottavien tuotteiden hinnat tulee ilmoittaa euroina ilman arvonlisäveroä (alv 0 %). Hinnat on ilmoitettava kahden (2) desimaalin tarkkuudella. Hinnat tulee antaa tarjouspyynnön liitteillä 2-3. Tuotekorin kaikkia tuotteita on tarjottava. Mikäli kalkkia tuotelta ei ole tarjottu, tarjous suljetaan pois tarjouskilpallusta.

Hintojen tulee olla kiinteinä voimassa 31.12.2016 saakka. Hintoja voidaan tarkistaa alkalsintaan 1.1.2017 alkaen. Tätä koskevat perustellut hinnanmuutokset on esitettävä vähintään 3 kk ennen uusien hintojen voimaantumista. Tilaajan on hyväksyttävä ne ennen kuin uudet hinnat voivat astua voimaan. Hinnankorotus ei voi ylittää 2 %:ia vuodessa.

tai

Tarjoajan tulee antaa tarjouksessaan kinteä euromääräinen vuosihinta palvelukokonaisuudelle (alv 0 %). Tarjoushinnan tulee olla kiinteänä voimassa 12 kk sopimuksen alkamisesta lukien, jonka jälkeen hintaa voidaan tarkistaa enintään kerran vuodessa. Tilaajalla on oikeus olla hyväksymättä hinnan- korotusta ja irtisanoa sopimus 6 kk:n irtisanomisajalla. Mikäli hinnantarkastuksen määrästä ei päästä yhteisymmärrykseen ja tilaaja irtisanoa sopimuksen, on palveluntuottaja velvollinen jatkamaan palvelua samalla hinnalla irtisanomista seuraavan 6 kuukauden ajan.

Mulden tuotteiden hinnoittelu (jos käytössä tuotekori)

Liitteessä 2-3 on ilmoitettu vain pieni osa Tilaaajan tarvitsemista tuotteista. Liitteen 2-3 ulkopuolisen tuotteiden hinnat tulee hinnoitella samalla periaatteella kuin liitteillä 2-3 ilmoitetut tuoteryhmähinnat.

Sopimustuotteiden hinnat eivät missään tilanteessa saa olla korkeammat kuin samanaikaisesti voimassa oleva Toimittajan virallinen hinnasto tai virallinen kampanjahinta. Kampanjahinnat on ilmoitettava tilaajalle, mikäli ne aiheuttavat sopimushinnat ja oltava voimassa kampanja-ajan.

8. TOIMITUSEHTO JA AIKA

Tavarahankinnoissa on määritettävä toimitusehto, jotta vältytään yllättäviltä rahtikuluilta ja jotta tarjoukset ovat vertailukelpoisia. Käyttökelpoisia ovat TOP (=toimitettuna perille) tai jos noudat lähetysten NOL (=noudettuna lähettäjältä). Toimitusehto TOP tarkoittaa sitä, että tarjoushinta sisältää rahdin, joten erillisiä rahtikustannuksia ei tule (=tarkistettava toki vielä laskuilta). Mikäli toimituksen tulee tapahtua tietyssä aikataulussa, se on määritettävä. Tässä kohdassa voi määrittää myös muita lähetykseen liittyviä yksityiskohtia, esimerkiksi lähetysluettelon sisällöstä tai lähetysmerkinnöistä.

Esimerkki:

TOP (toimitettuna perille) XX kaupunki 4 viikon kuluessa tilauksesta, silloin kun tilauksen arvo on vähintään 100 euroa (alv. 0 %).

Tuotteet toimitetaan Tilaaajan ilmoittamaan toimituspaikkaan perille sisätiloihin. Tuotteet voi toimittaa aikavälillä 9-15 arkisin.

tai

Toimitusaika saa olla enintään 4 viikkoa tilauksesta. Toimittaja ja Tilaaaja sopivat tarkemman toimitusajan tilauskohtaisesti.

9. MAKSUEHTO

Maksuehto tulee määrittää, sen on oltava vähintään 14, mielellään 21 päivää netto. Lisäksi on hyvä mainita viivästyskoron yläraja.

Esimerkki:

Maksuehdon on oltava vähintään 21 päivää netto tavarankäytöstä vastaanotosta ja laskun saapumisesta lukien. Viivästyskoron voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen.

10. LASKUTUS

Lähtökohtaisesti kaupunki vastaanottaa sähköisiä laskuja. Tarjouspyynnössä on oltava tätä koskeva maininta.

Esimerkki:

Kalajoen kaupunki ottaa vastaan sähköisiä laskuja. Sähköisen laskutuksen välittäjä tunnukset ja verkkolaskuosoite annetaan valitulle Tarjoajalle. Tarjoajan tulee tarjouksessaan ilmaista mahdollisuutensa sähköiseen laskutukseen.

Laskutus-, pakkaus-, ja toimituskuluja ei hyväksytä.

11. TARJOAJALLE ASETETUT VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

Vähintään lainmukaiset poissulkemisperusteet ovat voimassa jokaisessa hankinnassa. Niitä ei ole välttämätöntä mainita erikseen, mutta siitä ei ole haittaa ja on suositeltavaa mainita:

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

Tarjouskilpailusta suljetaan pois sellaiset tarjoajat, joita koskee hankintalain (1397/2016) 80 §:n mukainen poissulkemisperuste ja voidaan sulkea pois sellaiset tarjoajat, joita koskee 81 §:n mukainen poissulkemisperuste.

Mikäli tarjoaja käyttää tai alkoo käyttää palvelussaan alihankkijoita, on siltä ilmoitettava tarjouksessa ja mainittava käytetyt/ehdotetut alihankkijat. Tarjoaja vastaa alihankkijan osuudesta kuin omastaan. Alihankkijaa koskevat samat vaatimukset kuin tarjoajaa.

EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa on käytettävä Euroopan yhteistä hankinta-asiakirjaa ESDP, jossa yllä olevat ja osa tilaajavastuulain mukaisista selvityksistä tulee kysytyä.

Tilaajavastuulain edellyttämät vaatimukset on huomioitava tarjouspyynnössä erityisesti merkittävimmissä hankinnoissa. Laki velvoittaa työn tilaajan selvittämään, että hänen sopimuskumppaninsa on hoitanut lainmukaiset velvoitteensa. Lailla pyritään harmaan talouden torjuntaan ja sen tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua sekä työehtojen noudattamista.

Tarjoajan täytyy toimittaa tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tarjouksen mukana. Todistukset ja selvitykset saavat olla enintään kolme (3) kuukautta vanhoja. Määräaika lasketaan siltä, kun hankintayksikkö on vastaanottanut kyselset asiakirjat. Tarjouksen tulee sisältää seuraavat selvitykset:

- Selvitys siltä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain (1501/1993) mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
- Kaupparekisteriote
- Selvitys siitä, ettei yrityksellä ole verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 20 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua verovelkaa talkka viranomaisen antama selvitys verovelan määrästä ja verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty
- Todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty
- Selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai muista keskeisistä työehdoista
- Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä
- Rakennuslalla lakisäättelisen Tapaturmavakuutuksen järjestämisestä

Mikäli työntekijän työnantaja tai alihankintasopimuksen osapuoli on ulkomainen yritys on tilaajavastuulain mukaisia selvityksiä ja todistuksia vastaavat tiedot toimitettava sijoittumismaan lainsäädännön mukaisina rekisteriotteina tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksyttävällä tavalla. Ulkomaisen sopimuspuolen on lisäksi toimitettava 1 momentin 1 ja 3 kohdan mukaiset selvitykset, jos sopimuspuolena toimivalla ulkomaisella yrityksellä on yritys- ja yhteisötietolaissa (244/2001) tarkoitettu yritys- ja yhteisötietotunnus. Jos ulkomainen sopimuspuoli lähettää Suomeen työhön lähetetyistä työntekijöistä annetun lain 1 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuja lähetettyjä työntekijöitä (lähetetty työntekijä), tilaajan on selvitettävä työntekijöiden sosiaaliturvan määräytyminen viimeistään ennen tässä laissa tarkoitetun sopimuksen mukaisen työn aloittamista. Rakentamistoimintaan liittyvän tilaajan selvitysvelvollisuuteen sisältyy 5 §:n 2 momentin lisäksi velvollisuus selvittää, että kaikilla lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset työntekijöiden sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon. (22.5.2015/678)

Todistukset voi pyytää joko tarjouksen mukana tai tarkistaa valitun osalta ennen sopimuksen laatimista.

Tilaajavastuulain mukaisten dokumenttien ja tietojen pyytämisessä voi hyödyntää hankintaohjeen liitettä 4. (lomakkeen soveltuvuus on tarkistettava hankintakohtaisesti, esim. rakennushankkeiden, terveyspalveluiden erityisvaatimukset).

Myös muita vähimmäisvaatimuksia tarjoajalle voidaan asettaa, mutta niiden tulee olla hankinnan kohteeseen nähden kohtuullisia. Esimerkki tällaisesta on esimerkiksi liikevaihtovaatimus tai riittävät referenssit. Huom! Tarjoajalta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoidun arvon suuruinen.

Esimerkit (eivät kattavat, mutta malleina):

Tarjoajan tulee täyttää seuraavat rahottukseen tai taloudelliseen tilanteeseen liittyvät vaatimukset:

- Tarjoaja on huolehtinut verojen, sosiaaliturvamaksujen ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta. Tarjoaja voidaan kuitenkin hyväksyä, jos maksujen laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä tai laiminlyötyjen maksujen osalta on viranomaisen hyväksymä maksusuunnitelma.
- Yrityksen luottokelpoisuuden tulee olla hyvä. Tätä ominaisuutta arvioidaan ehdokkaan vakavaraisuudesta, maksukykyisyydestä, kannattavuudesta ja luottokelpoisuudesta saatujen tietojen perusteella. Hankintayksikkö voi tarkistaa ehdokkaan taloudelliset edellytykset ja luottotiedot yleisesti käytetyistä rekistereistä.
- Tarjoajan on toimitettava tilinpäätösasiakirja edelliseltä tilikaudelta. Mikäli tarjoaja ei voi toimittaa tilinpäätösetietoja, koska yritys on vasta aloittanut toimintansa, tarjoajalla on mahdollisuus toimittaa selvitys vakavaraisuudestaan ja maksukykyystään muulla tarjoajan laatimalla selvityksellä. Hankintayksiköllä on oikeus pyytää selvennyksiä tai tarkennuksia tarjoajan kelpoisuuteen liittyvistä seikoista.

ja/tai

Tarjoajalla tulee olla hankinnan kohteeseen nähden riittävät taloudelliset edellytykset. Riittävänä taloudellisena kykyä pidetään vähintään 500 000 euron liikevaihtoa kahdelta edelliseltä tilikaudelta. Osoituksena tästä, tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa viralliset tilinpäätökset kahdelta edelliseltä tilikaudelta.

ja/tai

Tarjoajalla tulee olla riittävästi kokemusta vastaavista toimituksista. Riittävänä kokemuksena pidetään kolmea (3) vastaavankokoista referenssitöitä. Referenssit eivät saa olla kolmea (3) vuotta vanhempiä. Referenssistä on annettava tarjouksessa seuraavat tiedot: Asiakas, toimituksen koko eurolina, toimitusvuosi ja asiakkaan yhteystiedot.

ja/tai

Tarjoajalla tulee olla käytössään yleisesti tunnustettuun kansainväliseen tai kansalliseen standardiin (ISO 9001 tai vastaava) perustuva laadunhallintajärjestelmä tai muu systemaattinen laadunvarmistusmenetelmä.

Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa:

- selvitys tarjoajan laadunvarmistusjärjestelmästä.

ja/tai

Palvelulta suorittavan henkilöstön tulee täyttää kokemus- ja koulutusvaatimuksia seuraavasti: projektipäällikön tulee olla vähintään soveltuvan AMK-tutkinnon omaava ja muun suorittavan henkilöstön vähintään ammatillisen tutkinnon suorittaneita.

Palveluntuottaja sitoutuu toimittamaan tarjouksessa nimeämänsä työntekijät palveluntuotannon alkaessa. Tilaaajalla oikeus vaatia 5000 € sanktio jokaisesta työntekijästä, joka palveluntuotannon alkaessa on vaihtunut tarjouksessa nimetystä. Palveluntuotannon alettua jokaisesta vaihdoksesta on neuvoteltava Tilaaajan kanssa erikseen.

Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa:

- selvitys palveluun osallistuvien henkilöiden koulutuksesta, työkokemuksesta ja kielitaidosta.

12. TARJOTAVALLE TUOTTEELLE ASETETUT VAATIMUKSET

Tarjottavalle tuotteelle voidaan asettaa monenlaisia vaatimuksia. Ne voidaan esittää tarjouspyyntöasiakirjassa tai erillisellä liitteellä. Vaatimuksia voidaan asettaa usean tasoisina: ehdottomia vaatimuksia tai pisteytettäviä vaatimuksia.

Ehdottomat vaatimukset ovat pakollisia vaatimuksia, jotka tarjoajan on täytettävä. Näiden täyttämättä jättäminen johtaa tarjouksen hylkäämiseen aina. Ehdottomat vaatimukset ovat sellaisia, joita ilman ei voida tuottaa hankkia tai joka tulee sisältyä palveluun, jotta palvelu on järkevä. Ehdottomia vaatimuksia ovat siis välttämättömät toiminnallisuudet toiminnan/suoritteen aikaansaamiseksi. Kun tehdään kilpailutus halvimmalla hinnalla, on kaikki tarvittavat ominaisuudet asetettava ehdottomina vaatimuksina.

Pisteytettävät vaatimukset ovat ns. toissijaisia vaatimuksia, joita ilmankin hankintayksikkö selviää, mutta joista tarjoaja voi saada lisäpisteitä. Hinta-laatusuhteen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi, eivätkä ne saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on asetettava vertailuperusteet siten, että tarjoaja pystyy todentamaan niihin perustuvat tiedot tarjousten vertailua varten.

Huomioithan, että mikäli tarjouksen valintaperusteena on halvin hinta, tarjouspyyntö voi sisältää vain ehdottomia vaatimuksia. Jos valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, asetetuista toissijaisista vaatimuksista annetaan pisteitä. Mikäli käytät pisteytettäviä vaatimuksia, tulee tarjouspyynnössä ilmaista, minkä verran ja millä edellytyksin tarjoaja voi kustakin vaatimuksesta saada pisteitä.

Esimerkki: vain ehdottomia vaatimuksia (vain esimerkkejä, tulee miettiä tapauskohtaisesti, esimerkkinä hankinnan kohteena polkupyörän lamput):

Tarjottavan tuotteen tulee täyttää seuraavat ehdottomat vaatimukset. Mikäli tarjottu tuote ei täytä kaikkia asetettuja vaatimuksia, tarjous suljetaan tarjouskilpallun ulkopuolelle.

- 1. Mitatun valotehon tulee olla vähintään 860 lm.**
- 2. Akkutyypin on oltava Li-ion**
- 3. Lampun materiaalin on oltava alumiini**
- 4. Valaisimen paino saa olla enintään 120 gr ilman akkua**
- 5. Takuun on oltava vähintään 24 kk.**

Tarjottavalle tuotteelle on asetettu sekä ehdottomia vaatimuksia että toissijaisia vaatimuksia, joista tarjoaja voi saada lisäpisteitä. Tätä käytetään silloin, kun kilpailutuksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

Esimerkki: ehdottomia vaatimuksia ja pisteytettäviä vaatimuksia (hankinnan kohteena ulkosoihtu)

Tarjottavan tuotteen tulee täyttää seuraavat ehdottomat vaatimukset. Mikäli tarjottu tuote ei täytä kaikkia asetettuja vaatimuksia, tarjous suljetaan tarjouskilpallun ulkopuolelle.

- 1. Solhdun on sovellettava ulkokäyttöön ja sen on oltava säänkestävä**
- 2. Ulkosoihdun paloajan on oltava vähintään 5 h**

Lisäksi tarjoaja voi saada lisäpisteitä, mikäli tarjottava tuote täyttää seuraavia vaatimuksia.

- 1. Solhdun paloalka on 5-7 h = 2 pistettä**
- 2. Solhdun paloalka on 7-10 h = 4 pistettä**
- 3. Solhdun paloalka on yli 10 h = 6 pistettä**

ja/tai

- 1. Soihtuja on saatavana useissa eri väreissä = 1 piste**

Muut kuin ehdottomat vaatimukset eivät johda tarjouksen hylkäämiseen, tarjoaja voi tarjota ns. perustuotetta, mutta ei saa vertailuun teknisiä/laatuspisteitä. Vertailua kannattaa käyttää, kun kyse on markkinoista, jolla on

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

eritasoisia toimijoita ja eritasoisia tuotteita. Mikäli vertailtavia vaatimuksia on paljon, on ne järkevää koota esim. xls-tiedostoon, johon tarjoaja antaa selvityksensä.

ja/tai

vaatimus voi myös olla sanallista selvitystä:

Haltuunottosuunnitelma (0-10 pistettä)

Tarjoajan tulee laatia yhden A4 sivun mittainen selvitys, miten tarjoaja hoitaa palvelun käynnistymisen ja siihen liittyvän resursoinnin sekä toiminnan haltuunoton ja toiminnan jatkuvuuden.

Haltuunottosuunnitelman sisältö pisteytetään seuraavasti:

0 p = Haltuunottosuunnitelma ei anna luotettavaa kuvaa toiminnan käynnistämisestä eikä sen onnistumisesta

1-3 p = Haltuunottosuunnitelma sisältää toiminnan käynnistämisen perusteet ja resurssit toiminnan käynnistämiseksi

4-6 p = Haltuunottosuunnitelma antaa selkeän käsityksen toiminnan käynnistämisestä ja riittävästä resurssista toiminnan mahdollistamiseksi

7-10 p = Haltuunottosuunnitelma antaa käsityksen luotettavasta ja suunnitellusta toiminnan käynnistämisestä, toimintaan on osoitettu riittävät resurssit, se tukee hankinnan tavoitetta, on toteutuskelpoinen ja realistinen.

ja/tai

Tarjoajan on tarjouksessaan kuvattava tarjoamansa kokonaisuuden sisältö palvelukuvauksena, käytettävät menetelmät ja toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi, alkataulu ja työmääräarvio. Palvelukuvauksen mitta saa olla enintään 1 x A4-paperiarkki. Palvelukuvauksesta voi saada enintään 20 pistettä. Pisteytyksessä huomioidaan palvelukokonaisuus, sovellettavat menetelmät sekä erityiset palvelunäkökohdat sekä palvelulla alkaansaatava vaikuttavuus.

Kun arvioidaan sanallisia selvityksiä, on huomioitava, että niiden vertailu on vaikeaa ja että ne ovat helposti subjektiivisia arvioita. Hankintojen valitusmenettelyn näkökulmasta nämä ovat valitusherkeempiä kuin ominaisuuksiin perustuvat vaatimukset.

Kun käytät pisteytettäviä vaatimuksia, kerro aina tarjouspyynnössä jo, millä perusteella pisteitä voi saada!

13. HANKINTAMENETTELYN VAIHEET, HANKINNAN VALINTA- JA VERTAILUPERUSTEET

TÄRKEÄ osa tarjouspyyntö on määrittellä vertailuperuste: halvin hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus. Direktiivimuutoksen myötä EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa on käytettävä aina kokonaistaloudellista edullisuutta, vaikka vertailu muodostuisikin vain edullisimman hinnan perusteella.

Jos käytät kokonaistaloudellista edullisuutta, on syytä kertoa sen painoarvot ja pisteiden muodostuminen (kuten edellä jo todettiin). Kokonaistaloudellinen edullisuus on alatekijöinä siis hinta tai hinta + jotain muuta.

Tarjosten vertailu tehdään aina kolmessa vaiheessa vaikka et erikseen määrittäisikään tarjoajalle tai tarjotavalle tuotteelle vaatimuksia. Tarjouspyyntö sisältää aina kuitenkin vaatimuksia. Vastaavasti on aina tarkistettava että tarjous on tarjouspyynnön mukainen myös muutoseikkojen osalta.

Tarjosten arviointi ja vertailu toteutetaan kolmessa (3) vaiheessa:

1. Tarjoajien kelpoisuuden arviointi

Tarkista pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet, jos et ole asettanut muita. Käytännössä tämä on kevyt menettely, varsinkin, jos tarjoajat ovat "tuttuja". Jos kaikki on tarkastettu ja kunnossa, tarjoukset pääsevät seuraavaan vaiheeseen.

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

2. *Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi*

Tarkista tarjouksen vastaaminen tarjouspyyntöä. Esim. jos maksuehto on eri kuin tarjouspyynnössä, tarjous on poissuljettava tarjouskilpailusta. Jos tarjoukset vastaavat tarjouspyyntöä, ne huomioidaan seuraavan vaiheen hintavertailussa. Mikäli tarjous pois suljetaan tarjouskilpailusta, hintavertailua ei sen osalta tehdä. Poissulkemisesta on tehtävä erillinen päätös ja siitä on myös hankinta- ja valitusosoitus- ja valitusosoitus- tai poissulkeminen on todettava osana hankintapäätöstä.

3. *Tarjosten hintavertailu*

Tässä vaiheessa jäljellä oleville tarjouksille suoritetaan hintavertailu ja muut kokonaistaloudellisen edullisuuden edellyttämät vertailut

Tarjouspyyntöön:

Tarjosten arviointi ja vertailu toteutetaan kolmessa (3) vaiheessa:

1. Tarjoajien kelpoisuuden arviointi
2. Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi
3. Tarjosten hintavertailu

Tarjoajien kelpoisuuden arviointi

Ensimmäisessä vaiheessa tarkistetaan tarjoajan lakisääteiset, taloudelliset, tekniset ja toiminnalliset edellytykset suoriutua hankinnan toteuttamisesta tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Hankintayksikkö sulkee päätöksellään tarjoajan tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos tarjoaja ei täytä tarjoajalle tarjouspyynnössä asetettuja kelpoisuusvaatimuksia.

Tarjouskilpailusta suljetaan pois sellaiset tarjoajat, joita koskee hankintalain 80 §:n mukainen poissulkemisperuste ja voidaan sulkea pois sellaiset tarjoajat, joita koskee 81 §:n mukainen poissulkemisperuste.

Tarjouspyynnön mukaisuuden tarkistaminen

Toisessa vaiheessa arvioidaan ensimmäisen vaiheen läpäissneiden tarjoajien tarjoukset. Tarjouksia tarkastellaan suhteessa niihin vaatimuksiin, joita hankittavilta tavaroilta/palveluilta edellytetään. Mikäli tarjoaja ei täytä kakkia ehdottomia vaatimuksia tai ilmoittaa tiedot virheellisinä tai selvitys puuttuu, johtaa se tarjouksen hylkäämiseen.

Tarjouksen on myös vastattava tarjouspyynnön ehtoja ja muotovaatimuksia. Hankintayksikkö on velvollinen hylkäämään tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, jos tarjouksessa on sellainen virhe tai puute, joka estää tarjouksen tasapuolisen vertailun muiden tarjouspyynnön mukaisen tarjosten kanssa.

Tarjous tulee tehdä tarjouspyyntöä vastaavassa muodossa. Tarjouspyynnön mukana olevia tarjouslomakkeita on käytettävä.

Mikäli et käytä tarjouslomakkeita, ota ym. lauseet pois.

Tarjosten hintavertailu

Tarjosten hintavertailussa huomioidaan ne tarjoukset, jotka ovat täyttäneet tarjoajan kelpoisuudelle asetetut vaatimukset ja ovat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjouksen vertailuperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, siten, että tarjouksista valitaan hinnaltaan edullisin.

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

TAI

Tarjousten vertalluperusteena on kokonaisaloudellinen edullisuus. Tarjousten vertallusta voi saada enintään 100 pistettä.

Tarjousten kokonaisaloudellinen edullisuus arvioidaan seuraavilla arviointiperusteilla ja painoarvoilla:

– Hinta	painoarvo 70 %
– Tekniset ominaisuudet/laatuvaatimukset	painoarvo 30 %

Hinta

Tarjouspyynnön liitteillä 2-3 ilmoitettavat tarjoushinnat lasketaan yhteen ja halvin tarjottu kokonais-hinta saa hintavertailussa täydet 70 pistettä.

Muiden tarjousten hintavertailupisteet lasketaan kaavalla: halvin hinta / tarjouksen hinta x 70 pistettä.

Tekniset ominaisuudet/laatuvaatimukset

Tarjoajan voi saada palvelulle asetetuista vertailtavista ominaisuuksista yhteensä 30 pistettä.

Teknisiä pisteitä voi verrata absoluuttisena tai suhteellisina. Usein absoluuttinen toimii paremmin, eli jos on vaadittu ominaisuus tuotteessa, saa siitä 2 lisäpistettä. Eli tuo 30 pisteen maksimimäärä on tässä tilanteessa jaettu ominaisuuksille ja jos kaikki vaatimukset täyttyvät, vertailuun saa 30 pistettä. Suhteellisina pisteinä voidaan laskea tekniset pisteet yhteen, eniten pisteitä saanut saa vertailuun 30 pistettä ja seuraavat kaavalla: tarjoajan pisteet / eniten pistettä saaneen pisteet x maksimipisteet.

Yhteenlaskettuna eniten pistettä saanut tarjoaja valitaan tarjouskilpailun voittajaksi.

14. TARJOUSPYYNTÖÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET

Tarjouspyyntöä koskeville kysymyksille on annettava mahdollisuus aina EU-kynnysarvon ylittävissä ja se on suositeltua myös kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa. Hankintailmoituksen julkaisun jälkeen jätetä kohtuullinen aika kysymyksille, laadi napakat vastaukset jättöajan jälkeen nopeasti. Älä vastaa yksittäisiin kyselyihin, vaan kerää kaikki yhteenvedoon ja julkaise se kaupungin Internet-sivulla. Lisäksi voi järjestää myös tutustumistilaisuuden kohteeseen, jos se on tarpeen.

Mahdolliset hankintaan liittyvät tarkentavat kysymykset tulee toimittaa xx.x.201x mennessä sähköisesti osoitteeseen etunimi.sukunimi@xx.fi. Kysymyksiin on liitettävä lähettäjäⁿ yhteystiedot ja viite "tarjouspyynnön nimi" on näytävä viestin otsikossa. Kysymykset on esitettävä suomen kielellä. Kysymyksistä ja vastauksista laaditaan yhteenvedo. Yhteenvedo on nähtävissä xx kaupungin Internet-sivulla osoitteesta: www.xx.fi/hankinnat xx.x.201x.

Tarjoaja vastaa siitä, että tarjoutta jättäessään se on ottanut huomioon myös mahdollisiin kysymyksiin annetut vastaukset tai tarjouspyyntöön tehdyt korjaukset.

tai

Tarjoajien syrjimättömän ja tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi järjestetään avoin tutustumistilaisuus xx kaupungin tilaan (Salraalantie 1, xx) XX.X.2016 klo. 12.00 alkaen. Ennen tutustumistilaisuutta on mahdollisuus jättää tarjouspyyntöä koskevia kysymyksiä. Tarjouspyyntöä koskeviin kysymyksiin

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

vastataan keskitetysti tutustumislaisuudessa sekä yhteenveto julkaistaan kaupungin Internet-sivuilla. Kysymykset tulee esittää sähköpostilla osoitteeseen etunimi.sukunimi@xx.fi viimeistään XX.X.2014.

Yhteenveto on nähtävissä xx kaupungin Internet-sivulla osoitteesta: www.xx.fi/hankinnat xx.x.201x.

Tarjoaja vastaa siitä, että tarjousta jättäessään se on ottanut huomioon myös mahdollisiin kysymyksiin annetut vastaukset tai tarjouspyyntöön tehdyt korjaukset.

15. TARJOUSTEN VOIMASSAOLOAIKA

Määritä riittävä tarjosten voimassaoloaika. Huomioi valitusajat, vähintään 2 kuukautta tarjousajan päättymisestä.

Esimerkki:

Tarjosten tulee olla sitovina voimassa viisi kuukautta sisäänjättöpäivästä lukien. / Tarjosten tulee olla sitovina voimassa 31.12.2016 saakka.

16. SOPIMUSEHDOT

Mikäli et laadi erillisiä sopimusehtoja tarjouspyynnön liitteeksi, mainitse että sopimus tullaan laatimaan ja että se perustuu julkisten hankintojen yleisiin sopimusehtoihin (joko JYSE 2014 TAVARAT tai JYSE 2014 PALVELUT)

Hankinnasta tehdään kirjallinen sopimus hankintayksikön ja valitun tarjoajan kesken.

Esimerkki EU-kynnysarvon ylittävään hankintaan: (kansalliseen ei tarvitse mainita erikseen odotusalkaa, ei tosin haittaakaan)

Valitun tarjoajan kanssa tullaan tekemään kirjallinen sopimus. Julkisista hankinnoista annetun lain (HankL 1397/2016) 129 §:n mukaan hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja hakemusosoituksen tiedoksi (odotusalka).

Hankinnasta tehtävä sopimus laaditaan noudattaen tarjouspyynnön ja sen liitteiden mukaisia ehtoja. Siltä osin kuin toisin ei ole sovittu, sopimukseen sovelletaan julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja palveluhankinnoissa (JYSE 2014 PALVELUT)/yleisiä sopimusehtoja tavarahankinnoissa (JYSE 2014 TAVARAT). Ehdot löytyvät osoitteesta:

<http://vm.fi/documents/10623/307565/JYSE+palvelut/564be8e8-8ed1-4b44-a206-701e54f6348e> / palvelut.

<http://vm.fi/documents/10623/307565/JYSE+tavarat/2d3cdb9b-1c4c-4dcd-9ee2-0aa282115c45> / tavarat

(poista linkki kumpi ei koske hankintaasi).

17. HANKINTAPÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO

Hankintapäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisesti tai kirjeitse, mutta sähköinen on näistä jouheva ja käytetty tapa.

Hankintapäätös ohesasiakirjoineen annetaan tiedoksi käyttäen ehdokkaan ja tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä ohesasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää.

tai

Osasto
Kihniöntie 46
39820 KIHNIÖ

[Päiväys]

Hankintapäätös annetaan tiedoksi kirjeltäse. Käytä vain polkkeustapauksissa, sähköinen tiedoksianto on nykyäivää ja nopeuttaa prosessia.

18. ASIAKIRJOJEN JULKISUUS

Sisällytä tämä aina tarjouspyyntöön:

Hankinta-aslakirjojen julkisuus määräytyy viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan. Tarjousaslakirjat siitä osin, kuin ne eivät lain mukaan ole salassa pidettäviä, tulevat julkisiksi sopimuksen tekemisen jälkeen.

Mikäli tarjouksen tekijä katsoo, että joku osa tarjouksesta on liike- tai ammattisalaisuuden luontelena salassa pidettävä, tulee tästä erikseen mainita tarjouksessa ja esittää tiedot erillisessä liitteessä. Tarjous on pyrittävä laatimaan siten, ettei se sisällyisi liikesalaisuuksia. Tarjousten vertailussa käytettävät hinta ym. tiedot ovat kuitenkin aina julkisia.

Hakijalla, valittajalla sekä muulla, jonka oikeutta, etua tai velvoitlisuutta asia koskee (asianosainen) on oikeus saada asiaa käsittelevältä tai käsitteleeltä viranomaiselta tieto muunkin kuin julkisen aslakirjan sisällöstä, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn (asianosalajulkisuus). JulkL 11 § kohdan 6 mukaan asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole oikeutta julkisessa hankinnassa toisen ehdokkaan tai tarjoajan liike- tai ammattisalaisuutta koskeviin tietoihin; tieto tarjousten vertailussa käytetystä hinnasta ja muusta tekijästä on kuitenkin annettava. Hankintayksikkö ei ole sidottu tarjoajan omaan ilmoitukseen liike- ja ammattisalaisuudesta.

19. TARJOUSTEN SISÄLTÖ JA JÄTTÖAIKA

Sitovat suomenkieliset tarjoukset liitteineen tulee toimittaa allekirjoitettuna kahtena kappaleena suljetussa kirjekuoressa viimeistään XX.XX.201X klo 15:00 osoitteeseen:

XX kaupunki
postilokero
postinnumero ja palkka

Kirjekuoreen tulee laittaa merkintä: "tarjouspyynnön nimi".

Lisäksi tulee kirjallisesti lähetettävään tarjoukseen liittää CD-ROM/DVD/muistitikku), johon tarjousaineisto on tallennettu yleisesti käytetyillä MS Officen sovelluksilla tai PDF-tiedostoina. Mikäli kirjallinen tarjous ja sähköinen tarjous eroavat sisällön osalta toisistaan, kirjallisen tarjouksen sisältö on ratkaiseva.

Myöhässä saapuneita tarjouksia ei voida ottaa huomioon.

Tarjouksen tekemisestä tai muusta menettelyyn osallistumisesta, ei makseta erillistä korvausta tarjoajalle.

20. ALLEKIRJOITUS

XX kaupunki, päiväys

21. LIITTEET

Luettele liitteet

Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

TARJOUKSEN TEKIJÄ	Tarjoajan nimi
--------------------------	----------------

Ohjeet:

- Tarjouksen tekijän on vastattava seuraaviin kysymyksiin ja liitettävä tarvittaessa pyydetty selvitykset tarjouksen liitteeksi.
- Vaatimuksiin pyydetään yksiselitteinen vastaus "Kyllä" tai "Ei". Joissakin kohdissa edellytetään asiakirja-aineiston tai selvitysten toimittamista.
- Kilpailun voittajalta tullaan tarkistamaan kaikki kelpoisuuteen liittyvät asiakirjat. Hankintayksikkö varaa oikeuden tarkastaa asiakirjat menettelyn kestäessä.
- Mikäli tarjoajalle annetut kelpoisuusedellytykset eivät täyty, hankintayksiköllä on oikeus sulkea tarjoaja tarjouskilpailusta.
- Mikäli tarjoajaa koskevat vähimmäisvaatimukset eivät täyty, hankintayksiköllä on velvollisuus sulkea tarjoaja pois tarjouskilpailusta.

Liite 2 TARJOAJAA KOSKEVAT SOVELTUVUUSVAATIMUKSET Palautetaan täytettynä tarjouksen liitteenä		
Todistukset ja selvitykset eivät saa olla 3 kk vanhempia laskettuna tarjouksen jättöpäivästä		
VAATIMUKSET	VASTAUS	SELVITYKSET
Tässä sarakkeessa on ilmoitettu tarjoajaa koskevat vaatimukset. Kaikkiin kohtiin on vastattava.	Tarjoajan tulee antaa tähän sarakkeeseen vastauksensa	Tässä sarakkeessa ilmoitetaan mitä liitteitä tarjoukseen pitää sisällyttää.
VAATIMUKSET A. Tarjoajan täyttää kaikki tilaajavastuulain (1233/2006) mukaiset velvoitteet ja tarjoaja toimittaa kaikki viranomaisen antamat tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tai todistukset, jotka on vaadittu toimitettavaksi tässä liitteessä. TAI	VASTAUS Kyllä ☐ Ei ☐ Tähän kohtaan voi vastata "Ei" ilman että tarjous hylätään, kun kohtaan B on vastattu "kyllä"	SELVITYKSET LIITTEIKSI • Alla olevien kohtien mukaisesti ja tarjoajan itse toimittamana.

Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

<p>B. Tai vaihtoehtoisesti tarjoaja toimittaa muun kuin kohdassa A vaaditun viranomaisen antamat tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tai todistukset, jonka on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä.</p>	<p>Kyllä ☐</p> <p>Ei ☐</p> <p>Tähän kohtaan voi vastata "Ei" ilman että tarjous hylätään, kun kohtaan A on vastattu "kyllä"</p>	<p>SELVITYKSET LIITTEEKSI</p> <ul style="list-style-type: none"> tilaajavastuulain mukaiset selvitykset tai todistukset, jotka on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjän tiedot (esim. Rakennuttamisen Laatu RALA ry, tilaajavastuu.fi) Tarjouksen liite <p>"Tilaajavastuun selvitykset ja todistukset"</p>
<p>1.1. Tarjoaja on merkitty ennakkoperintälain (1118/1996) mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain (1501/1993) mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.</p>	<p>Kyllä ☐</p> <p>Ei ☐</p>	<p>SELVITYKSET LIITTEEKSI</p> <p>Tarjoaja on merkitty</p> <ul style="list-style-type: none"> ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin <p>Tarjouksen liite</p> <p>"Rekisteritiedot"</p>
<p>1.2. Tarjoaja on merkitty kaupparekisteriin.</p>	<p>Kyllä ☐</p> <p>Ei ☐</p>	<p>SELVITYKSET LIITTEEKSI</p> <ul style="list-style-type: none"> kaupparekisteriote tai kaupparekisteristä muutoin saadut kaupparekisteriotetta vastaavat tiedot <p>Tarjouksen liite</p> <p>"Kaupparekisteriote"</p>
<p>1.3. Tarjoaja on maksanut lainsäädännön mukaiset verot tai jos tarjoajalla on verovelkaa, niin sitä koskeva maksusuunnitelma on tehty.</p>	<p>Kyllä ☐</p> <p>Ei ☐</p>	<p>SELVITYKSET LIITTEEKSI</p> <ul style="list-style-type: none"> Todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty. <p>Tarjouksen liite</p> <p>"Verot"</p>
<p>1.4. Tarjoaja on ottanut ja maksanut eläkevakuutuksen tai jos tarjoajalla on erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja, niin sitä koskeva maksusopimus on</p>	<p>Kyllä ☐</p>	<p>SELVITYKSET LIITTEEKSI</p> <ul style="list-style-type: none"> Todistukset eläkevakuutusten ottami-

Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

tehty.	Ei ☐	sesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai <ul style="list-style-type: none"> • selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty Tarjouksen liite nro "Eläkevakuutus"
1.5. Tarjoaja noudattaa työsuhteen vähimmäis-työehtoja.	Kyllä ☐ Ei ☐	SELVITYKSET LIITTEEKSI Selvitys <ul style="list-style-type: none"> • työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai • muista keskeisistä työehdoista Tarjouksen liite nro "Työsuhteen ehdot"
1.6. Tarjoaja on ottanut tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitetun vakuutuksen.	Kyllä ☐ Ei ☐	SELVITYKSET LIITTEEKSI <ul style="list-style-type: none"> • todistus siitä, että tarjoaja on ottanut tapaturmavakuutuksen Tarjouksen liite nro "Tapaturmavakuutus"
1.7 Tarjoajalla on viimeistään sopimuksen tekohetkellä voimassaoleva vastuuvakuutus (vähintään 500 000 €).	Kyllä ☐ Ei ☐	SELVITYKSET LIITTEEKSI <ul style="list-style-type: none"> • Kopio voimassaolevasta vastuuvakuutuksesta TAI • Mikäli vakuutusta ei vielä ole, liitteeksi tarjoajan vapaamuotolinen sitoumus vakuutuksen ottamisesta. Tarjouksen liite "Vastuuvakuutus"
1.8. Alihankinta (vain jos käyttää alihankkijoita) Mikäli tarjoaja käyttää alihankkijoita, on käytettävät alihankkijat ja heidän tehtävänsä mainittava tarjouksessa. Mikäli alihankkijoita käytetään, tulee alihankkijoiden täyttää kaikki tämän liitteen tarjoajaa koskevat vähimmäisvaatimukset. Hankintayksikkö varaa oikeuden pyytää erikseen alihankkijoista kaikki vastaavat	Käyttääkö tarjoaja alihankkijoita hankinnassa Kyllä ☐ Ei ☐ Tähän kohtaan voi	Toimitetaan vain mikäli alihankkijoita käytetään: SELVITYKSET TARJOUKSEN LIITTEEKSI <ul style="list-style-type: none"> • selvitys käytettävistä alihankkijoista ja heidän tehtävistään palvelun tuot-

Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

selvitykset kuin tarjoajasta. Tarjoaja vastaa alihankkijan työstä kuin omastaan. Tässä kohdassa tarkoitetaan suoraan palvelun toimittamiseen osallistuvia alihankkijoita.	vastata "Ei" ilman että tarjous hylätään	tamlessa. Tarjouksen liite nro: "Allhankkijat"
1.9 Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä	Kyllä ☐ Ei ☐	SELVITYKSET TARJOUKSEN LIITTEEKSI • Selvitys työterveyshuollon järjestämisestä.
2.0 Osallistuminen ryhmittymänä (vain ryhmittymä täyttää) Ryhmittymän jäsenet sitoutuvat sopimuskaudella vastaamaan yhteisvastuullisesti Tilaajalle sopimusvelvoitteiden täyttämistä ja sopimuksesta aiheutuvista vastuista. Kaikki ryhmittymän jäsenet allekirjoittavat sekä tarjouksen että hankintasopimuksen. Tilaajalle on sopimuskaudella yksi yhteyspiste jonka kautta Tilaaja voi asioida.	Kyllä ☐ Ei ☐ Tähän kohtaan voi vastata "Ei" ilman että tarjous hylätään	SELVITYKSET TARJOUKSEN LIITTEEKSI • Annettava kaikkien ryhmittymän yritysten/toimijoiden nimet ja y-tunnukset sekä selvitys yritysten välisistä sopimuksista tai muista sitoumuksista. Jokaisesta ryhmittymään kuuluvasta yrityksestä on annettava tarjoajan kelpoisuutta koskevat selvitykset (tämä taulukko täytettynä). Liite nro "Ryhmittymän tiedot"
Jos sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinta, joka vaatii potilasvahinkovakuutuksen, niin jätä alla oleva, muutoin pois.		
Tarjoajalla on voimassaoleva potilasvahinkovakuutus.	Kyllä ☐ Ei ☐	SELVITYKSET LIITTEEKSI • Kopio voimassaolevasta potilasvahinko-vakuutuksesta Tarjouksen liite "Potilasvahinkovakuutus"

Mahdollisia lisävaatimuksia

Yritys ei ole konkurssissa tai selvitystilassa.

Tarjoajalla / ehdokkaalla on häiriöttömät luottotiedot.

Tarjoajan kelpoisuusvaatimukset

Tarjoaja vastaa siitä, että kaikkien yrityksen työntekijöiden rikosrekisteriotteet on tarkistettu eikä niissä ole merkintöjä lapseen kohdistuvista rikoksista, seksuaalirikoksista, väkivaltarikoksista tai huumausainerikoksista.

Tarjoajaa / ehdokasta tai yrityksen johtoon kuuluvaa henkilöä ei ole tuomittu hankintalaissa luetelluista rikoksista?

TAI

Onko tarjoaja tai sen johtoon kuuluva henkilö tuomittu rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla hankintalaissa luetelluista rikoksista (laki julkisista hankinnoista 1397/2016 80 §).

Yrityksellä on tilattavan palvelun kannalta riittävä koulutus ja osaaminen.

Tarjousten avauspöytäkirja

Diaaritunnus

Hankintayksikkö	
Hankinta	
Tarjousten jättöajan päättyminen	
Tarjousten avauslaisuus	
Paikka	Alka
Läsnä	
Saadut tarjoukset	
Tarjoajat	Mahdolliset huomiot (esim. myöhässä saapuneet tarjoukset)
Tarjouspyyntö toimitettu myös seuraaville tarjoajille	
Huomautuksia	
Allekirjoitukset	
_____	_____
Nimi	Nimi
Virka-asema	Virka-asema

Liite 5

HANKINTAPÄÄTÖS ESIMERKKI

XX . . kunta on käynnistänyt toimistotarvikkeita koskevan kilpailutuksen hankintailmoituksella XXXX-201
XXX2019 Hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaisesti kansallisen
kynnysarvon ylittävänä hankintana avoimella menettelyllä.

Tarjoukset tuli jättää XX. 12.2019 klo 15.00 mennessä. Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät X Oy, Y Oy ja Z
Oy. XX Oy:n tarjous saapui myöhässä (klo. 16.05), joten tarjous poissuljetaan tarjouskilpailusta myöhästyneenä.

Tarjousten vertailu suoritettiin kolmessa vaiheessa: 1. Tarjoajien kelpoisuuden arviointi, 2. Tarjousten
tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi ja 3. Tarjousten hintavertailu.

Kaikki kolme tarjoajaa täyttivät tarjoajan kelpoisuudelle asetetut ehdot. X Oy:n ja Z Oy:n tarjoukset olivat
tarjouspyynnön mukaisia. Z Oy:n tarjous sisälsi varauksia koskien tarjouspyynnön ehtoja (tarjoaja on asettanut
omat sopimusehdot, jotka ristiriitaiset JYSE-ehtojen kanssa) sekä tarjottu tuote ei täytä tarjouspyynnössä
asetettuja ehdottomia vaatimuksia (tulee eritellä mitkä kohdat eivät täyty):

kohdan 1.3. osalta: Tuote on liian painava eikä kohdan 1.5 tuotteen käyttöikää koskeva vaatimus ei täyty.
Tuotteen käyttöiältään vaadittiin vähintään 5 vuotta, mutta tarjoaja on tarjonnut tuotetta, jonka käyttöikä on 4
vuotta.

Edellä mainitun perustelun Z Oy:n tarjous poissuljetaan tarjouskilpailusta tarjouspyyntöä vastaamattomana.

Hankinnan päätöksentekoperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 60 %
ja laadun painoarvo 40 %/0. Tarjousten hintavertailussa halvin tarjous sai täydet 60 pistettä ja muiden pisteet
laskettiin kaavalla halvin tarjous / tarjoushinnalla x 60 pistettä. Pisteet ilmoitetaan kahden desimaalin
tarkkuudella.

X Oy:n tarjous oli hinnaltaan 1100 euroa ja Y Oy:n tarjous 1000 euroa Y Oy sai hintavertailussa 60,00 pistettä ja X
Oy 54,54 pistettä.

Laatuvertailusta maksimipisteet olivat 40 pistettä, jotka muodostuvat tarjouspyynnössä määritellyin perustein
kustakin arvioitavasta kohdasta

Laatuvertailusta Y Oy sai 30 pistettä ja X Oy 38 pistettä. Yhteensä laskettuna Y Oy sai vertailuun 90 pistettä ja X Oy
94,54 pistettä.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättänyt X Oy valitaan hankinnan kohteen toimittajaksi.
Pisteetykset perusteluihin käyvät ilmi liitteestä 1. Tarjousten vertailutaulukko.

Päätöksestä voi tehdä hankintaaikaisun hankintayksilölle tai saattaa asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi
valitusosoituksella 14 päivän aikana päätöksen tiedoksisaannista. (tämä kansallisiin hankintoihin)

Päätöksestä voi tehdä hankintaaikaisun hankintayksilölle tai saattaa asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi
valitusosoituksella 14 päivän aikana päätöksen tiedoksisaannista. EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnassa
hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai
hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (odotusaika). (tämä EU-kynnysarvon ylittäviin
hankintoihin).

Valmistellija: viranhaltija

Lautakunta

Ehdotus: päättää

1. poissulkea tarjouskilpailusta myöhästyneenä XX Oy:n tarjouksen sekä tarjouspyyntöä vastaamattomana Z Oy:n
tarjouksen.

2. valita hankinnan kohteen toimittajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneen X Oy:n.

Ohje hankintapäätöksen tekemiseksi

Lite 5

Hankinnasta on aina tehtävä kirjallinen hankintapäätös, joka on perusteltava. Päätöksessä on tehtävä selkoa ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuista. Hankintapäätöksen liitteenä tulee olla tarjousten vertailutaulukko, josta tarjoajien pistemäärät perusteluineen käyvät limi.

Ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavia ratkaisuja voidaan myös tehdä hankintamenettelyn aikana vaiheittain esimerkiksi ehdokkaiden tai tarjoajien soveltuvuudesta, tarjousten tarjouspyynnön mukaisuudesta tai vaiheittain etenevässä neuvottelumenettelyssä neuvotteluissa mukana olevista tarjouksista. Myös näistä ratkaisuista hankintayksikön tulee tehdä perusteltu kirjallinen päätös.

Hankintapäätöksessä (ja sen liitteissä) tulee kertoa ratkaisuun vaikuttaneet seikat sellaisella tarkkuudella, että ehdokas tai tarjoaja voi päätöksen ja sen perustelujen nojalla arvioida, onko hankintamenettelyssä noudatettu lain velvoitteita. Poikkeukset hankintapäätöksen tekemiseen:

Puitejärjestelyyn perustuvissa hankinnoissa hankintapäätöstä ei edellytetä, jos hankinnan ehdot on sitovasti vahvistettu jo puitejärjestelyä perustettaessa (eli hankintapäätös on kertaalleen tehty) ja arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa. Kyseessä ovat siis puitejärjestelyn alkaiset hankinnat, joissa puitejärjestelyyn on otettu joko yksi tai useampi toimittaja ja hankinnat puitejärjestelyn voimassaoloaikana tehdään alkuperäisten ehtojen mukaisesti,

Hankintapäätöstä ei ole tarpeen tehdä, jos kyse on hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä muutoksenhaun ajaksi. Hankinnan väliaikaista järjestelyä eivät koske samat oikeusturvan tarpeet, koska oikeussuojan tarve kohdistuu ensisijaisesti muutoksenhaun kohteena olevaan hankintaan.

Hallintokunnan laatimasta hankintapäätöksestä on käytävä limi:

- 1) viittaus hankintalain kohtaan, jonka mukaan asia ratkaistaan (alla olevat esimerkit eivät ole tyhjentäviä)
  - a. Hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaisesti kansallisen kynnysarvon/EU-kynnysarvon ylittävänä hankintana avoimella menettelyllä.
  - b. Hankinta on toteutettu julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 25 S:n mukaisena neuvottelumenettelynä. / Hankinnassa siirrytään julkisista hankinnoista annetun lain 25 S:n mukaiseen neuvottelumenettelyyn.
  - c. Hankinta on julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 27 S:n mukainen suorahankinta. HUOMI Suorahankinta on aina poikkeus ja tulee perustua johonkin pykälään 27 kohtaan, joka myös mainittava päätöksessä ja lisäksi perusteltava:

1) avoimessa tai rajoitetussa menettelyssä ei ole syytä lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia taikka sopivia tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei ole ennakkoon muutettu;

2) teknisestä, taiteellisesta tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan

3) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädetyllä määräajalla voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta irvokkaimmista syistä aiheutuneen äärimmäisen kilpeen vuoksi;

4) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, tuotekehitystä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarain valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi; 5) hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita;

6) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa opettavilta toimittajilta, pesähoitajilta tai selvittäjiltä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena; taikka

7) kyseessä on palveluhankinta, joka tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja joka on suunnittelukilpailun sääntöjen mukaan tehtävä kilpailun voittajan kanssa, tai jos voittajia on useita, näistä jonkun kanssa; tällöin kaikki voittajat on kutsuttava osallistumaan neuvotteluihin

Esim. Hankinta on julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) 27 S:n 1 mom. 2 kohdan mukainen suorahankinta. X Oy on ainut valmistaja, jonka tuote on yhteensopiva jo olemassa olevan komponentin kanssa.

- 2) Perustelut ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneille seikoille, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet (ks. lisätiedot alla) sekä ne perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty.

Ratkaisuun vaikuttaneita seikkoja ovat esimerkiksi perusteet, joilla hankintayksikkö on arvioinut ehdokkaan tai tarjoajan soveltuvuutta, tai perusteet, joilla tarjous on katsottu tarjouspyynnön vastaiseksi. Tarjousvertailun osalta perustelut tulee esittää sellaisella tarkkuudella, että tarjoajalle käy limi oman tarjouksen sijoittuminen tarjouskilpailussa suhteessa muihin tarjouksiin. Tarjousvertailusta tulee selkeästi ilmetä kaikkien tarjousten osalta, miten niitä on arvioitu kunkin vertailuperusteen osalta. Tarjousvertailusta tulee esimerkiksi käydä limi, mihin konkreettisiin tarjouksiin ilmennettiin

Liite 5

seikkoihin vertailu on kunkin vertailuperusteen osalta perustunut ja mihin tarjousten piste-erot perustuvat. Jos kyseessä on laadun arviointi, tulee piste-erot perustella erityisellä tarkkuudella. Esimerkki hankintapäätöksen liitteeksi tehtävästä vertailutaulukosta on ohjeen - liitteenä malli.

- 3) Päätöksessä, joka koskee puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan kilpailuttamista, on riittävää todeta selkat, jotka osoittavat, että tarjousten valinta- ja vertailuperusteita on sovellettu 32 S:ssä edellytetyllä tavalla.
- 4) EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa on noudatettava 77 §:ssä tarkoitettua odotusaikaa, päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on lisäksi käytävä ilmi, minkä ajan kuluttua hankintasopimus voidaan tehdä.

Tarjouskilpailusta poissuljetulla tarjoajalla ja ehdokkaalla on oikeus saattaa poissulkeminen markkinaoikeuden arvioitavaksi. Siten tarjoajan poissulkemisesta on myös annettava hankintalain mukainen perusteltu päätös. Tarjouskilpailusta poissuljettujen (=hylättyjen) tarjousten osalta voidaan tehdä erillinen hylkäyspäätös tai yhdistää hankintapäätökseen. Hylkäyksen perustelut on esitettävä selkeästi. Hylkäyspäätöksestä on käytävä ilmi seuraavat asiat:

1. Mitä tarjouskilpailua päätös koskee ja mitä hankintamenettelyä hankintaan on sovellettu
2. Poissulkemisen lähtökohta: tarjoajan kelpoisuus/soveltuvuusvaatimuksen täyttymättä jääminen/hankintalain pakollinen poissulkemisperuste/hankintalain hankinnanvarainen poissulkemisperuste vai tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus eli tarjous ei täytä tarjouspyynnössä asetettuja ehtoja

Mahdollisimman tarkat perustelut poissulkemiselle on esitettävä.

Hankintalain mukaan tarjouskilpailusta suljetaan pois sellaiset tarjoajat, joita koskee hankintalain 53 S:n mukainen poissulkemisperuste

- 1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 1 a S:n mukainen osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan;
- 2) rikoslain 16 luvun 13 S:n mukainen lahjuksen antaminen, 16 luvun 14 S:n mukainen törkeä lahjuksen antaminen tai 30 luvun 7 §:n mukainen lahjominen elinkeinotoiminnassa;
- 3) rikoslain 29 luvun 1 S:n mukainen veropetos tai 29 luvun 2 §:n mukainen törkeä veropetos, 29 luvun 5 S:n mukainen avustuspetos, 29 luvun 6 S:n mukainen törkeä avustuspetos, 29 luvun 7 S:n mukainen avustuksen väärinkäyttö; 4) rikoslain 32 luvun 6 S:n mukainen rahanpesu tai 32 luvun 7 §:n mukainen törkeä rahanpesu; taikka 5) rikoslain 47 luvun 3 a S:n mukainen kiskonnantapainen työsyrintä.

Tarjouskilpailusta on suljettava myös 1 momentissa mainitun rikoksen johdosta rikoslain 9 luvussa tarkoitettuun yhteisösakkuon tuomittu ehdokas tai tarjoaja.

Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja myös muussa valtiossa 1 momentissa mainittua rikosta vastaavasta rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion perusteella Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa säännökset koskevat seuraavia Euroopan yhteisön lainsäädännössä mainittuja rikoksia:

- 1) yhteisestä toiminnasta rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa annetun neuvoston puitepäätöksen 98/7731YOS 2 artiklan 1 kohdassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- 2) lahjominen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan 26 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa ja lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyllä tavalla;
- 3) yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettujen petokset; sekä
- 4) rahanpesu sellaisena kuin se on määritelty rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY 1 artiklassa

Velvoituksesta sulkea tarjouskilpailusta tässä pykälässä tarkoitettu rikoksesta tuomittu ehdokas tai tarjoaja voidaan poiketa yleistä etua koskevan pakottavan synn perusteella tai sillä perusteella, ettei tuomittu henkilö enää työskentele vastuuasemassa tarjouksen tehneessä yrityksessä.

ja voidaan sulkea pois sellaiset tarjoajat, joita koskee 54 S:n mukainen poissulkemisperuste

- 1) konkurssissa tai purettavana tai keskeyttäneet liiketoimintansa taikka jonka velkoja on vahvistetulla akordilla, saneerausohjelmalla tai muussa vastaavassa lainsäädäntöön perustuvassa menettelyssä järjestely; 2) jonka konkurssin asettaminen tai purkaminen taikka muu 1 kohdassa tarkoitettu menettely on vireillä;
- 3) saanut ammatin harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta lainvoimaisen tuomion;
- 4) ammatitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomainen voi näyttää toteen;
- 5) laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa Suomen tai sijoittautumisensa veroja tai sosiaaliturvamaksuja; taikka

Liite 5

6) syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle 8 luvun soveltamista koskevia tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

Mitä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetään ehdokkaasta ja tarjoajasta, sovelletaan myös, kun virheeseen syyllistynyt tai velvollisuuden laiminlyönyt on ehdokkaan tai tarjoajan johtohenkilö tai sen edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö. Poissulkemista koskevassa harkinnassa voidaan ottaa huomioon muun muassa rikkomuksen tai laiminlyönnin vakavuus, yhteys hankinnan kohteeseen, kulunut aika, mahdolliset muut aiheutuneet seuraamukset sekä rikkomukseen tai laiminlyöntiin syyllistyneen mahdolliset korjaavat teot

Esimerkit (eivät ole tyhjettäviä):

1. Tarjoaja ei täytä tarjouspyynnössä tarjoajalle asetettuja kelpoisuusehtoja seuraavilta osin:

- Tarjoajan referenssit alemmista toimituksista ovat puutteelliset

2 Tarjoajan tarjous ei ole tarjouspyynnön mukainen seuraavilta osin:

Tarjoaja on asettanut varauksia koskien tarjouspyynnön ehtoja: Tarjouspyynnössä vaadittu takuu-aika on 5 vuotta, mutta tarjoaja on määrittänyt takuuajaksi maksimissaan 3 vuotta.

Ehdottomana vaatimuksena on vaadittu, että tuotteen tulee kestää 60 kg paino ja oltava vähintään 70 cm korkea. Tarjottu tuote on 65 cm korkea, eikä täytä tarjouspyynnön ehdotonta vaatimusta.

3. Tarjoaja suljetaan pois hankintalain 53 § 1 momentin 1-kohdan mukaisesti, sillä tarjoaja on osallistunut järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan.

Tämä mallipohja koskee julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa.

Mallipohja tulee käydä huolellisesti läpi. Siltä on poistettava tapauskohtaisesti ne osiot, jotka eivät koske tehtävää päätöstä. Tämä koskee etenkin tiedoksiantotapaan, suoraan hankintaan ja sopimusmuutokseen liittyviä kohtia. A ja B tarkoittavat, että toisen niistä on oltava asiakirjassa, ja X tarkoittaa, että tarvittaessa kaikki kohdat voidaan poistaa.

HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaoikaisu*). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

A Tiedoksianto sähköisesti VALITSE TÄSSÄ A TAI B. POISTA YLIMÄÄRÄINEN TEKSTI

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta selkasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

B Tiedoksianto kirjeltse

Hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä. Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettamisestä, jollei asianosainen näytä saaneensa tiedon myöhemmin.

TAI

Hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perustelneen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

hankintayksikkö: viranomainen / xxx oy
(henkilö)
PL 555, postinumero
käyntiosoite
sähköposti

Viraston aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo xx - xx. **TÄYTÄ AUKIOLOAIKA**

Hankintaoikaisuvaatimuksen virellätulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

VALITSE SEURAAVA TEKSTI, JOS KYSEESSÄ PUITEJÄRJESTELYYN PERUSTUVA HANKINTA (esim. minikisa) TAI DYNAAMISEEN HANKINTAJÄRJESTELMÄÄN HYVÄKSYMISTÄ KOSKEVA RATKAISU. POISTA YLIMÄÄRÄINEN TEKSTI TAI TEKSTIT

X Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on palnava, hankintayksikön menettelyyn liittyy syy.

X Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa

hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

A Tiedoksianto sähköisesti VALITSE TÄSSÄ A TAI B. POISTA YLIMÄÄRÄINEN TEKSTI

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

B Tiedoksianto kirjeitse

Hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä. Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

TAI

Hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Vallitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Vallituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaolkeuden aukioloajan päättymistä.

X Muutoksenhaku aika suora hankinnassa POISTA KOHTA, MIKÄLI SE EI KOSKE PÄÄTÖSTÄ

Hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Vallitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

TAI

Hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta. Suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

TAI

Hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta. Suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

X Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus POISTA KOHTA, MIKÄLI SE EI KOSKE PÄÄTÖSTÄ

Hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Vallitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Polkkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3

kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä silinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) millä kohdilla päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen selkkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuimaksuissa (1455/2015) säädetään.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Valituksen toimitaminen, markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Markkinaoikeuden osoite:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314
markkinaoikeus(at)oikeus.fi

Tämä mallipohja koskee julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) kansalliset kynnysarvot alittavaa hankintaa (pienhankinta).

Mallipohja tulee käydä huolellisesti läpi. Siitä on poistettava tapauskohtaisesti ne osiot, jotka eivät koske tehtävää päätöstä. Tämä koskee etenkin tiedoksiantotapaa liittyviä kohtia. A ja B tarkoittavat, että toisen niistä on oltava asiakirjassa silloin, kun hankintayksikkönä on viranomainen. Jos kyseessä on muu kuin viranomainen, esimerkiksi yhtiö, valitaan kohta C.

Mallipohja koskee vain hankintalain tarkoittamaa hankintaohjeita. Jos pienhankintapäätökseen voidaan hakea muutosta esimerkiksi myös kuntalain (410/2015) tai hallintolain (434/2003) mukaisella oikaisuvaatimuksella, tulee tämä ohjeistus lisätä myös päätökseen.

HANKINTAOIKAISUOHJE

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) 135 §:n mukaan sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseksi, johon ei muutoin sovelleta hankintalakia, voidaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä *hankintaohje*).

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen se, jota asia koskee (jäljempänä *asianosainen*). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintaohjeita vaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintayksiköltä hankintaohjeita. Hankintaohjeita voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaohjeita vaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaohjeita 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

A Tiedoksianto kirjitse VALITSE TÄSSÄ A, B tai C. POISTA YLIMÄÄRÄINEN TEKSTI

Hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjella. Asianosainen on saanut asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollel asianosainen näytetään saaneen tiedon myöhemmin.

TAI

Hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

B Tiedoksianto sähköisesti

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti, ja asianosainen on antanut

LIITE 7 Plenhankinnan hankintaohje

suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Asianosainen on saanut päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä.

Päätös on lähetetty [xx.xx.2018]

TAI

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 18 §:n mukaisesti todisteellisesti tiedoksi, ja asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan antaa hänelle sähköisesti tiedoksi.

Päätös on ollut noudettavissa [xx.xx.2018] [palvelin, tietokannan tai muun tiedoston osoite]

Päätös on saatu tiedoksi, kun asiakirja on noudettu palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

C Tiedoksianto

Hankintapäätös on annettu tiedoksi hankintayksikön päättämällä tavalla. Päätös on saatu tiedoksi [xx.xx.2018]

Hankintaohjeeseen koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaohjeeseen koskeva vaatimus on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi ohjeeseen vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaohjeeseen koskeva vaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

viranomaisen / xxx oy
(henkilö)
PL 555, postinumero
käyntiosoite
sähköposti

LIITE 8 Tietosuojaliite

Henkilötietojen käsittelyn ehdot Kihniön kunta

Sopimuksen Liite nro _____

TIETOSUOJALIITE KIHNIÖN KUNNAN SOPIMUKSIIN

I Osa: Sopimusehdot

Palveluntuottaja noudattaa voimassa olevan tietosuojalainsäädännön edellyttämiä menettelytapoja ja henkilötietojen käsittelyä ja suojaamista koskevia säännöksiä. Palveluntuottaja vastaa siitä, että palvelu on kulloinkin voimassa olevan tietosuojalainsäädännön ja sopimuksen vaatimusten mukainen, ottaen erityisesti huomioon, mitä sisäänrakennetusta ja oletusarvoisesta tietosuojasta on säädetty.

Tilaaaja on rekisterinpitäjä. Palveluntuottaja noudattaa henkilötietojen käsittelijänä tämän sopimuksen liitteenä olevia ehtoja henkilötietojen käsittelystä.

LIITE 8 Tietosuojaliite

Henkilötietojen käsittelyn ehdot Kihniön kunta

Sopimuksen Liite nro _____

II Osa: Henkilötietojen käsittelyn ehdot

1. Yleistä

- 1.1. Tämä sopimusliite "Henkilötietojen käsittelyn ehdot" on osa _____ sopimusta, jäljempänä "Sopimus", jonka Tilaaja on tehnyt Palveluntuottajan kanssa.
- 1.2. Tässä sopimusliitteessä määritellään Tilaajaa ja Palveluntuottajaa sitovasti ne henkilötietojen käsittelyä ja tietosuojaa koskevat sopimusehdot, joiden mukaisesti Palveluntuottaja Tilaajan toimeksiannosta käsittelee henkilötietoja Tilaajan puolesta. Näissä ehdoissa kuvatuista Palveluntuottajan toimenpiteistä ja velvollisuuksista ei suoriteta erillistä korvausta, ellei toisin ole näissä ehdoissa sovittu.

2: Osapuolten roolit henkilötietojen käsittelyssä

- 2.1. Käsiteltäessä henkilötietoja Tilaaja on rekisterinpitäjä ja Palveluntuottaja on henkilötietojen käsittelijä (jäljempänä myös "käsittelijä"), ellei henkilötietojen käsittelyn tarkoituksesta muuta johdu. "Tilaajan henkilötiedolla" tarkoitetaan näissä ehdoissa henkilötietoja, joista Tilaaja vastaa rekisterinpitäjänä.
- 2.2. Henkilötietojen käsittelyn kohde, luonne ja tarkoitus sekä henkilötietojen tyypit ja rekisteröityjen ryhmät sekä rekisterinpitäjän ja käsittelijän velvollisuudet ja oikeudet kuvataan näiden ehtojen liitteessä 1 olevassa Käsittelytoimien kuvauksessa tai muussa Tilaajan ohjeistuksessa. Palveluntuottaja sitoutuu noudattamaan Sopimuksessa, käsittelytoimien kuvauksessa ja ohjeistuksessa olevia ehtoja ja kuvauksia. Tilaaja vastaa ohjeistuksen ylläpidosta ja saatavuudesta.
- 2.3. Jos kohdan 2.2 mukaista käsittelytoimien kuvausta ei ole tehty tai se on puutteellinen, Tilaaja laatii tai täydentää käsittelytoimien kuvausta tarvittaessa yhteistyössä Palveluntuottajan kanssa.

3. Palveluntuottajan yleiset velvollisuudet

- 3.1. Palveluntuottaja käsittelee henkilötietoja Sopimuksen ja Tilaajan antamien ohjeiden mukaisesti. Ryhmittymän ollessa Käsittelijänä tämän sopimusliitteen velvoitteet koskevat kaikkia ryhmittymän jäseniä, ja ryhmittymän käyttämiä alihankkijoita, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn.**
- 3.2. Palveluntuottaja toteuttaa asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla se varmistaa, että Tilaajan henkilötietojen käsittely tapahtuu sopimuksen vaatimusten ja sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa henkilötietojen lainmukainen käsittely sekä käsittelyjärjestelmien ja palveluiden luottamuksellisuus, eheys, saatavuus ja vikasietoisuus.**
- 3.3. Palveluntuottaja ei käsittele eikä muulla tavoin hyödynnä sopimuksen perusteella käsittelemäänsä henkilötietoja muutoin kuin sopimuksen täyttämisen mukaisessa tarkoituksessa ja laajuudessa.**
- 3.4. Tilaaja merkitsee tietoonsa, että Palveluntuottajan osalta nimetään tietosuojavastaavaksi tai tietosuojasta vastaavaksi yhteyshenkilöksi tarjouksen tehnyt Palveluntuottaja ellei palveluntuottaja ole erikseen nimetty tietosuojavastaavaa.**
- 3.5. Palveluntuottaja saattaa Tilaajan saataville tämän pyynnöstä kaikki tiedot, jotka Tilaaja tarvitsee rekisterinpitäjälle ja Palveluntuottajalle säädettyjen velvollisuuksien noudattamisen osoittamista varten, ja osallistuu pyydettyessä sovitulla tavalla Tilaajan vastuulla olevien kuvausten ja muiden dokumenttien, kuten vaikutustenarvioinnin, laatimiseen ja ylläpitämiseen sekä tietosuoja-asetuksen mukaisen ennakkokuulemisen suorittamiseen. Palveluntuottaja tekee nämä tehtävät sopimuksen mukaisilla hinnoilla, ellei toisin sovita.**
- 3.6. Palveluntuottaja ilmoittaa Tilaajalle viipymättä kaikista rekisteröityjen pyynnöistä, jotka koskevat rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä. Palveluntuottaja ei itse vastaa näihin pyyntöihin. Palveluntuottaja avustaa Tilaajaa, jotta Tilaaja pystyy täyttämään velvollisuutensa vastata näihin pyyntöihin. Pyyntöt voivat edellyttää Palveluntuottajalta esimerkiksi avustamista rekisteröidylle tiedottamisessa ja viestinnässä, rekisteröidyn pääsyoikeuden toteuttamisessa, henkilötietojen oikaisemisessa tai poistamisessa, käsittelyn rajoittamisen toteuttamisessa tai rekisteröidyn omien henkilötietojen siirtämisessä järjestelmästä toiseen.**

LIITE 8 Tietosuojaliite

Henkilötietojen käsittelyn ehdot Kihniön kunta

Sopimuksen Liite nro _____

3.7. Palveluntuottaja sallii Tilaajan tai sen valtuuttaman auditoijan suorittamat tarkastukset sekä osallistuu niihin. Tarkastusmenettelyä koskevat tarkemmat ehdot ovat sopimuksessa, mikäli niistä on sovittu.

4. Tilaajan ohjeet

4.1. Palveluntuottaja noudattaa Tilaajan henkilötietojen käsittelyssä sopimuksessa ja näissä erityisehdoissa sovittuja ehtoja sekä Tilaajan kirjallisia ohjeita. Tilaaja vastaa ohjeiden ylläpidosta ja saatavuudesta. Palveluntuottaja ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä Tilaajalle, jos Tilaajan antamat ohjeet ovat puutteellisia tai jos Palveluntuottaja epäilee niitä lainvastaisiksi.

4.2. Tilaajalla on oikeus muuttaa, täydentää ja päivittää Palveluntuottajalle antamia henkilö tietojen käsittelyä ja tietosuojaa koskevia ohjeita. Jos ohjeiden muutoksista aiheutuu sopimuksen mukaisiin palveluihin liittyviä muita kuin vähäisiä muutoksia, niiden vaikutuksesta sovitaan sopimuksen mukaisessa muutoshallintamenettelyssä.

5. Palveluhenkilöstö

5.1. Palveluntuottaja varmistaa, että kaikki sen alaisuudessa toimivat henkilöt, joilla on oikeus käsitellä Tilaajan henkilötietoja, ovat sitoutuneet noudattamaan sopimuksessa sovittuja salassapitoehtoja tai heitä koskee lakisääteinen salassapitovelvollisuus.

5.2. Palveluntuottaja varmistaa, että jokainen sen alaisuudessa toimiva henkilö, jolla on pääsy Tilaajan henkilötietoihin, on tietoinen henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä velvoitteistaan ja käsittelee niitä ainoastaan sopimuksen, näiden erityisehtojen ja Tilaajan ohjeiden mukaisesti.

6. Alihankkijat, jotka käsittelevät henkilötietoja

6.1. Siltä osin kuin Palveluntuottaja käyttää toiminnassaan alihankkijoita, jotka käsittelevät henkilötietoja, alihankintaan sovelletaan Sopimuksen lisäksi tässä sopimusliitteessä kuvattuja ehtoja.

6.2. Jos Palveluntuottajan alihankkija käsittelee Tilaajan henkilötietoja, alihankkijan käyttäminen edellyttää Tilaajan ennakkoon kirjallisesti antamaa lupaa.

6.3. Palveluntuottaja tekee alihankkijan kanssa kirjallisen sopimuksen, jossa se sitouttaa käyttämänsä alihankkijat noudattamaan omalta osaltaan sopimuksessa Palveluntuottajalle asetettuja velvoitteita sekä Tilaajan antamia kulloinkin voimassa olevia henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ohjeita. Palveluntuottaja varmistaa, että sopimuksen mukainen Tilaajan tarkastusoikeus voidaan ulottaa alihankkijaan.

LIITE 8 Tietosuojaliite

Henkilötietojen käsittelyn ehdot Kihniön kunta

Sopimuksen Liite nro _____

6.4. Palveluntuottaja vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuin omastaan. Palveluntuottaja vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan henkilötietojen käsittelijälle asetettuja velvoitteita. Jos Tilaaaja perustellusti katsoo, että Palveluntuottajan alihankkija ei täytä tietosuojavelvoitteitaan, Tilaaajalla on oikeus vaatia Palveluntuottajaa vaihtamaan alihankkijaa.

6.5. Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvan alihankkijan vaihtamisesta on ilmoitettava Tilaaajalle etukäteen. Ilmoituksessa tulee kuvata, miten alihankkija käsittelee Tilaaajan henkilötietoja tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Tilaaajalla on oikeus perustellusta syystä vastustaa ehdotettua alihankkijaa.

7. Palvelun paikka

7.1. Ellei palvelun tuottamispaikasta ole toisin sovittu, Palveluntuottajalla on oikeus käsitellä Tilaaajan henkilötietoja ainoastaan Euroopan talousalueella. Mitä sopimuksessa ja näissä erityisehdoissa sovitaan henkilötietojen käsittelystä, koskee myös pääsyn mahdollistamista Tilaaajan henkilötietoihin esimerkiksi hallinta- ja valvontayhteyden välityksellä.

7.2. Jos sopijapuolet sopivat, että Palveluntuottajaa saa siirtää Tilaaajan henkilötietoja Euroopan talousalueen ulkopuolelle, sopijapuolet huolehtivat siitä, että henkilötietojen siirto toteutetaan lainsäädännön mukaisesti.

8. Tietoturvaloukkaukset

8.1. Palveluntuottajan on ilmoitettava Tilaaajalle kirjallisesti tietoonsa tulleesta henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi Palveluntuottaja sitoutuu ilmoittamaan Tilaaajalle ilman aiheetonta viivytystä muista palvelun häiriö- tai ongelmatilanteista, joilla voi olla vaikutuksia rekisteröityjen asemaan ja oikeuksiin.

8.2. Palveluntuottajan on annettava Tilaaajalle vähintään seuraavat tiedot tietoturvaloukkauksesta:

i. tapahtuneen tietoturvaloukkauksen kuvaus, mukaan lukien asianomaisten rekisteröityjen ryhmät ja arvioidut lukumäärät sekä henkilötietotyyppien ryhmät ja arvioidut lukumäärät sillä tarkkuudella kuin nämä ovat tiedossa;

ii. tietosuojavastaavan tai muun vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot, jolta voi saada asiassa lisätietoja;

LIITE 8 Tietosuojalite

Henkilötietojen käsittelyn ehdot Kihniön kunta

Sopimuksen Liite nro _____

iii. kuvaus tietoturvaloukkauksen todennäköisistä seurauksista; ja

iv. kuvaus toimenpiteistä, joita Palveluntuottaja ehdottaa tai joita se on jo toteuttanut tietoturvaloukkauksen johdosta, ja tarvittaessa toimenpiteet mahdollisten haittavaikutusten lieventämiseksi.

8.3. Henkilötietojen tietoturvaloukkauksen havaittuaan Palveluntuottaja ryhtyy viipymättä sopimuksessa sovittuihin toimenpiteisiin tietoturvaloukkauksen poistamiseksi ja sen vaikutusten rajoittamiseksi ja korjaamiseksi.

9. Henkilötietojen käsittelyn päättymisen

9.1. Sopimuksen voimassaoloaikana Palveluntuottaja ei saa poistaa Tilaajan lukuun käsittelemiään henkilötietoja ilman Tilaajan nimenomaista pyyntöä.

9.2. Sopimuksen päättyessä tai purkautuessa Palveluntuottaja palauttaa Tilaajalle kaikki Tilaajan puolesta käsitellyt henkilötiedot sekä hävittää omilta taltioltaan mahdolliset kopiot henkilöiedoista, ellei muuta ole sovittu. Tietoja ei saa poistaa, jos lainsäädännössä tai viranomaisen määräyksellä on edellytetty, että Palveluntuottaja säilyttää henkilötiedot.

Liite ____ Henkilötietojen käsittelyn ehtoihin

KÄSITTELYTOIMIEN KUVAUS

1. Osapuolet

Tilaaaja: Kihniön kunta

Palveluntuottaja:

2. Dokumentin tarkoitus

Tilaaaja on tehnyt Palveluntuottajan kanssa Sopimuksen, joka koskee sellaista palvelua, jossa Palveluntuottaja toimii Tilaaajan ylläpitämään henkilörekisteriin kuuluvien henkilötietojen käsittelijänä. Tässä dokumentissa kuvataan käsittelytollmet, joita palveluntuottaja henkilötietojen käsittelijänä tekee Tilaaajan puolesta, henkilötietojen tyypit sekä käsiteltävät henkilötiedot. Tämä dokumentti liitetään sopimuksen liitteeksi nro ____.

Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava Palveluntuottajan ja Tilaaajan välistä Sopimusta sekä Tilaaajan ohjeita.

3. Henkilötietojen tyypit ja rekisteröityjen ryhmät

Osapuolet ovat sopineet, että Palveluntuottaja käsittelee Tilaaajan puolesta Sopimuksessa sovitun palvelun tuottamiseksi seuraavia Aslakkaan henkilörekisteriin kuuluvia henkilötietoja.

- esim kuljetettavat koululaiset (valhda tieto tähän sopimuksen mukaisesti)
  - o koululaisten nimet

4. Käsittelyn luonne ja tarkoitus

Osapuolet ovat sopineet, että Tilaaaja tilaa Palveluntuottajalta _____ palvelua, minkä vuoksi Palveluntuottajan on käsiteltävä _____ (mitä henkilötietoja) palvelun onnistumiseksi.

5. Henkilötietojen käsittelyn kesto

Palveluntuottaja käsittelee tässä liitteessä yksilöityjä henkilötietoja seuraavan ajan: Sopimuskauden ajan _____, . Palveluntuottaja _____ (esim. tuhoaa henkilötiedot lukuvuoden jälkeen, toimenpide mitä tiedolle tehdään)

